

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

Stockholm, Gernands Boktr.-Aktieb.

N:r 38 (144)

Fredagen den 19 september 1890.

3:dje årg.

Annonspris:
35 öre pr petitrad (10 stafvelser).
För »Platssökande» och »Lediga platser»
25 öre.
Utländska annonser 70 öre pr petitrad.

Tidningen kostar
endast 1 kr. för kvartalet, med
Iduns- Mode- och Mönstertidning
(1 kr. 65 öre;
postarvodet inberäknadt.

Redaktör och utgivare:
FRITHIOF HELLBERG.
Träffas å byrån kl. 9-10
Allm. Telef. 61 47.

Utgifningstid:
hvarje helgfri fredag.
Lösnummerpris: 15 öre
(vid kompletteringar).

Byrå:
Hamngatan 16, 2½ tr.
(midt för Kungsträdgården.)
Prenumeration sker i landsorten å post-
anstalt, i Stockholm hos redaktionen.

Mary Clement Leavitt.

Hi nämnde i vårt föregående nummer, att man till vårt land och hufvudstaden i dessa dagar väntat en öfver hela världen beryktad kvinna. En kvinna, som vigt sitt lif åt människokärlekens idé, och som lyckats genom okuflig energi och aldrig tvekande offervilighet föra den fram till ett stort och omfattande välde — Josephine Butler. Den nyss avslutade federationskonferensen måste emellertid afstå från glädjen att räkna mrs Butler bland sina deltagare, men fick dock en fullgod ersättning, ett lysande kvinnonamn att anteckna på sin medlemslista, då *Mary Clement Leavitt*, den väldiga amerikanska nykterhetskampen, anlände hit. Först å konferensen och sedan, under denna vecka, i en serie offentliga föredrag har hon med sin ovanliga värtalighet och den ädla andan i sina syften värmt och besjålat talrika åhörarskaror. Våra läsarinor möta ock säkerligen i dag med nöje hennes bild i sin tidning.

Från år 1875 existerar i Förenta staterna ett mäktigt och inflytelserikt kvinnligt nykterhetsförbund, *Woman's Temperance Union* (W. C. T. U.). Sedan sin uppkomst har

detta uträttat och uträttar än i dag, med ständigt växande krafter, storverk vid bekämpandet af rusdryckerna, vid höjandet af nykterheten och därmed fäderneslandets allmänna välstånd. Då denna kvinnoförening redan lefvat några år, och de välsignelserika frukterna af dess verksamhet gifvit uppmuntran och mod, uppstod som af sig själf frågan: hvarför icke utsträcka denna kvinnliga nykterhetsverksamhet till ett förbund, som omsluter hela jorden; hvarför icke göra det ädla sträfvet *internationalt*?

Hvarför icke? Vid samma tid hade de ledande krafterna i den amerikanska föreningen vunnit en beaktansvärd förstärkning, i det Mary Clement Leavitt slutit sig till rörelsen med sitt brinnande nit och sina utmärkta talargåfva. Hon var den rätta; mod och förtröstan saknades minst, och så blef hon korad att främst lägga handen till verket.

Mary Clement, dotter till Joshua Clement från Vermont, är född och uppfostrad i New England och började undervisa redan vid sexton års ålder. Därefter gick hon igenom normalskolan i Massachusetts

Det är icke undantag, men regel,
Att mången mänsklig brist, som jag beler,

Är — hvems? Hvem annans, om ej min och er,
I fall vi se oss oförståd i spegel?

C. W. A. STRANDBERG.

och egnade sig fortfarande åt lärarinnekallet. Vid tjugusex års ålder gifte hon sig med Thos. Leavitt från Boston, och denna stad blef nu hennes hem. Tio år senare finna vi henne helt och hållet hänvisad till sina egna krafter för sitt och sina tre små flickors uppehälle. Åter började hon undervisa, som vanligt med utmärkt framgång.

År 1880 lemnade Mrs Leavitt skolan och hängaf sig uteslutande åt nykterhetsarbetet, särskildt verkande att göra allmänhetens sinne emottagligt för en på vetenskaplig öfvertygelse grundad måttlighet. År 1883 anmodades hon att resa till Sandwichöarna. Oupphörligt hade därifrån kommit uppmaningar att en W. C. T. U.-kvinna skulle komma till deras hjälp. Då hon begaf sig af på sin mission, undslapp henne ej ett enda ord om uppoffring. Hon bokstafigen »arbetade sig fram» från Boston till San Francisco, öfverallt på sin väg efterlemnande de bästa minnen och spridande väl-signelse i sina spår.

Den 16 november 1884 begaf sig en passagerare ut från San Francisco på en opröfvad färd. Trettiofem dollars och en biljett till Honolulu utgjorde all hennes egendom; men hennes förtröstan till försynen och kärlek till medmänniskor kunde ej uppmätas. Denna passagerare var ingen annan än Mrs Leavitt, som gick ut som missionär för de amerikanska kvinnornas nykterhetsförbund för att knyta denna mäktiga organisations band rundt om jorden. Hennes första verk var att organisera en förening i Honolulu med 32 medlemmar. Hon stannade där till i början af 1885 och for därifrån till New Zeeland. Där stiftades 11 föreningar. Därefter gick resan till Japan, Kina, Siam, Singapore, Burmah, Ceylon, Mauritius, Madagaskar och därifrån till England. Från England gick hennes resa tillbaka till Afrika för vintern, och därefter har hon arbetat på Europas fastland och i Palästina.

Nu hafva vi henne här. Skola svenska kvinnor ej med glädje räkka henne sina händer? Hon har dock utfört ett stort och ädelt verk, och äfven där ej de absolutistiska principerna delas, skall erkännas allt det goda, som följt i dessa sträfvandens spår.

Från Europa ämnar sig Mrs Leavitt till Sydamerika, så att ännu år torde förrinna, innan hennes döttrar få se sin moders ansikte åter. Hon har hållit öfver 1000 möten och organiserat närmare 100 olika föreningar. Hon har talat till ett trettiotal folkslag af olika tungomål och begagnat ett och ett halft hundratal tolkar för att göra sig förstådd. Hon har talat med de flesta regenter i de land, hon besökt, och blott två gånger blifvit nekad audiens — en gång hos kejsaren af Tasmanien och en gång hos ministern för kejsarinnan af Japans hushållning.

Det är väl den första gången, som en kvinna ensam har dragit ut på en sådan tur. Men det gifves dess bättre kvinnor med en energi och fasthet, som ej vika för några vanskligheter. De amerikanska kvinnornas nykterhetsförbund har danat fleve storslagna karaktärer. Främst bland dem står Mary Clement Leavitt.

Den aktning och beundran, en karaktär och gärning af så upphöjd art öfverallt förvärfvat Mary Leavitt, ej minst naturligtvis från hennes

eget kön, togo sig ett vackert och kännetecknande uttryck, då vid avslutandet af konferenskonferensen härstädes Fru Andersson-Meijerhelm å deltagarnes vägnar som ett minne och en tacksamhetsgård till henne öfverlemnade en kartong, hvilken i stilfullt guld- och färgtryck bar följande engelska inskription:

*I have given my life to thee
and every day and hour is thine.
What thou appointest let it be,
thy will is better, Lord, than mine.*

Se hafvet!

*Se hafvet, se hafvet, det väldiga vida,
det kungliga stolta, det skimrande blå!
O, att som en viking på yster Elida
få ıla dit ut ur sin kvalmiga vrå,
att, fri ifrån fångsel och trängsel och tvång,
där jagande draga som örnen en gång
under böljornas sång!*

*Se hafvet, se hafvet! Hvad underlig maning,
hvad hemliga bud därifrån till min själ!
Jag ryggar därvid som för svindlande aning,
men drages magnetiskt allt närmre likväl.
Hvad är det? Hvad spänner, hvad bränner
min håg
vid stupande djupet, vid våg bortom våg
i oändliga tåg?*

*Se hafvet, se hafvet! Hur soligt det glänser,
hur tjugusand leende vinkar dess bryn!
O, att som en svan i dess rymd utan gränser
få drömmande glida mot hägrande syn,
att saligt, af längtan och trängtan i brand,
där hamnande famnas å gyllene strand
invid himmelens rand!*

C. V. Modin.

Samtalsämne.

Af Ave.

Det var en dag, eller rättare afton, emellan jul och nyår, som major Holger och hans fru hade en liten bjudning, blott för husets närmaste vänner. Majoren eger ett vackert herresäte i en bördig trakt, där tre järnbanor stöta samman vid den närbelägna stationen; man behöfver ej ängsligt vänta på slädföre som förutsättning och vilkor för en bjudning till majorens.

I lilla salongen var en krets damer och herrar upptagen af det behagliga göromålet att skala apelsiner, bedöma smaken hos tre å fyra olika sorter utsökta äpplen samt leka Vielliebchen med krakmandel.

Man kallade dock leken »Filipin», och så

försvann det betydelsefulla i spelet*; sådant händer äfven i andra saker, när utländska seder blindt efterapas.

»Se här en präktig Filipin! Vill fröken Adler våga ett spel med mig? Vi träffas ju åter på trettiondedagsbalen hos öfverstens.»

»Jag leker aldrig Filipin;» — hon dröjde småleende på det förvridna tyska ordet — »ty antingen är det en vadhållning, och dylika afskyr jag, eller är det ett sätt för herrarne att öfva sig i glömska — Nej, herr ryttmästare, håll vad med någon annan!»

Afslaget gafs i dämpad ton, men major Holger, som ifrigt lutat sig fram för att syna den ovanligt stora tvillingmandeln, uppfattade ordet vad.

»Apropos vad, mitt herrskap,» sade han, vändande sig mot det öfriga sällskapet, »så slog vår kronofogde i går vad med Möller på Björkhult och det om en sak, som inga kristna människor förr än nu kunnat komma i tvist med hvarandra. Kronofogden påstod nämligen, att ingen kvinna ännu på flere år kommer att inväljas i vår sockens skolråd; Möller vågade en flaska champagne på, att vi få in en, om icke två kvinliga ledamöter vid nästa val.»

»Nå, och hvem tror majoren vinner vadet?» frågade friherrinnan Augusta von Ziegelstein, jämkande på en rosenfärgad lampskärm, så att skimret därifrån flög som en morgonrodnad öfver hennes ansikte.

»Möller vinner otvivelaktigt, ty saken börjar ju bli starkt modern.»

Friherrinnan började skala ett äpple, hon tycktes ej ha lust att upptaga majorens yttrande.

»Du är nu en gång för alla en kättare i kvinnofrågan, Holger,» sade majorens fru småleende.

»Misstag, min vän; jag kan blott ej fördraga, att allvarliga ting göras till rena modesaker. Hade vi här i socknen en eller ett par kvinnor, som verkligen tänkt öfver skolanangelägenheter och kunde yttra sig klart och redigt i sak, så skulle ingen hellre än jag se, att de blefve invalda i skolrådet, ty ingen af oss män kan så noga som en mor eller en äldre syster veta, hvad som i undervisningsväg lämpar sig för barnåldern. Men, som sagt, jag känner ingen mer än mor Karin, rusthållare Bengtssons hustru, som tänkt något öfver dessa saker, och af henne skulle man på ett sammanträde ej kunna utpressa tre ord.»

»Hvarför se sig om bland bondhustrurna? Här finnas ju flere bildade damer i socknen.»

»Bildade damer!» brusade majoren upp. »Bror Klint vill väl ej inbilla mig, att en dam ur våra kretsar, som ej har mer än ett helt ytligt begrepp om allmogens och fattigmans hemlif, tankegång och andliga ståndpunkt, skulle ha ett förnuftigt ord att säga i hvad som rör undervisningen i folkskolan?»

Allas blickar riktades ofrivilligt mot friherrinnans plats. Majoren bet sig förlägen i mustaschen; en paus hotade att inträda, fröken Adler skyndade sig att förebygga densamma.

»Vet major Holger ej, att jag står på förslag att inväljas?» Hon såg varmt leende på den häftige mannen. »Blir jag vald, så afsäger jag mig ingalunda uppdraget.»

* Vielliebchen, ordagrant: mycket älskade.

»Oaktadt major Holgers kritik öfver socknens bildade damer!» Friherrinnan klöf sitt äpple med en viss energi, olik hennes vauliga blida väsen.

»Fröken Adler räknar jag sannerligen ej till dessa —» Ett allmänt skratt afbröt den ohjälplige majoren, men ännu en gång kom fröken Adler honom till hjälp.

»Jag gör ej heller anspråk på större utmärkelse än att nämnas som jämbördig med mor Bengtsson i fråga om kännedom i skolsaken.»

»Just det, just så menade jag!» utbrast majoren. »Ni två äro ena kattare i läran om mångläsning och examensspektakel i barnskolorna. Ni två ha bildat er en egen mening, grundad på iakttagelser och erfarenheter: mor Karin och fröken Adler studera barnundervisningens verkningar och frukter i hemmen, mitt herrskap, och ej vid förevisningarna i skolan. Ritsch, ratsch, höger, venster, takt, tu!»

»Väntar då major Holger af oss dam... jag menar af fröken Adler och mor Bengtsson, att de skola reformera vårt undervisningsverk? Jag tyckte eljes, att majoren nyss kallade damernas inväljande i skolrådet för en ren modesak.»

»Det gjorde jag, friherrinna, men det var, så att säga, profetiskt, ty jag förutser, att en hop manliga mul... lvadar framdeles komma att, utan hänsyn till om en kommun har några kvinnliga förmågor eller ej, föreslå det högst betitlade fruntimret, antingen det så är riksdagsmans-mor eller — eller en dam ur societeten, bara för att det skall se bra ut, frisinnadt, liberalt och allt det där. Och så få vi äfven här in en skimrande fik af den väfnad, hvaraf 'kejsarns nya kläder' tillverkas — äkta svenskt skenväsen nämligen.»

Majoren steg upp, gick fram till sin dotter och bad henne spela ett stycke.

»Konversationen blir mera taktfull med tillhjälp af pianomusik,» hviskade han till en äldre dam med en fläkt af galghumor. Han var medveten om att ha groft försyndat sig mot sällskapstonen. Nu följde han sin dotter in i musikrummet bredvid salongen.

»Det är för väl, att ej min man är i skolrådet; han tar alla saker för varmt. För min del ser jag i det här inväljandet ej mera eller mindre än en ny form af artighet och uppmärksamhet mot oss damer... Några drufvor, Augusta, de äro ej sura. — Ah, där ha vi Holgers älsklingsstycke!»

»Hör ni på musiken, fröken Adler?»

»Nej, herr ryttmästare, jag hör på konversationen hur den stiger och sjunker i takt med musiken. Pauserna äro svårast att afpassa; de komma så oförmödat... Så, nu slutade stycket! Bifall, tacksägelser — och så ett annat offer till flygeln.»

»Spelar icke ni?»

»Aldrig på bjudningar. Jag försökte en gång, men höll upp så snart samtalet kom i fart... Hvem är det nu?»

»Friherrinnan Augusta. Nu krossar hon majoren med sin talang. Att han ej visste...»

De två samtalande hade begagnat pausen emellan musiknumren för att draga sig in i vinterträdgården, där en grupp ungdom slagit sig ned.

»Jo, han visste, att friherrinnans val blifvit satt i fråga; därför blef den praktige gubben het, och jag såg ingen annan utväg att rädda situationen än att på skämt framställa mig själf som kandidat, men det hjälpte honom föga. Och kanske det var så godt, att den sanningen blef så öppet uttalad och så skarpt betonad, som nu skedde.»

»Att hon är en nolla?»

»Nej, icke det, utan att om kvinnan, öfver hufvud taget, skall deltaga i allmänna angelägenheter, är det de väljandes plikt att därtill utse sådana personer af vårt kön, som verkligen ha ett upplysande ord att säga i föreliggande saker. Att i denna särskilda angelägenhet söka använda oss som en ny slags dekoration i samhället, vore icke allenast en ny råhet, utan tillika ett gyckelspel, som komme att hämna sig värre på vår ungdom, än hvad som redan skett genom att utestänga oss från allt deltagande i undervisningsfrågor.»

»Fröken menar?»

»Att äfven den bästa sak kan, just i själfva början, tanklöst ledas in i ett falskt spår, till stor skada för hela framåtskridandet.»

»Det var i alla fall ett heroiskt steg af fröken Adler att hålla sköld för majoren. Endast frökens ungdom kunde afvärja damernas misstanke, att ni själf önskade blifva vald.»

Den unga kvinnan betraktade ryttmästaren, som om hon nu för första gången såg hans verkliga ansikte. Hon förstod med ens, att hvad som för henne var en allvarlig, fosterländsk sak, för honom blott var ett — samtalsämne. Tyyst vände hon sig om för att gå tillbaka in i salongen. Musiken hade upphört, hela sällskapet var samladt kring friherrinnan von Ziegelstein, som med färdighet och behag utförde en del små kortkonster.

»Viel-liebchen!» hviskade ryttmästaren smäktande och räckte åter en tvillingmandel åt fröken Adler.

»Det är bittermandel, herr ryttmästare. Lemnom dem! Har ni sett det nya sällskapsspelet?»

»Det är tråkigt.»

»Kanske, men det ger uppslag till samtalsämnen,» sade hon med ett vemodigt leende.

Om kläderna fatta eld.

Det inträffar så ofta förskräckliga olyckshändelser, försakade genom eld, och därför tro vi, att några meddelanden om hvad som bör göras, ifall man skulle fatta eld, möjligen kunde rädda något dyrbart lif.

Dessa råd kunna ju vara särskildt välbehöfliga för fruntimrarna, som äro mest blottställda för denna fara. Deras kläder äro icke blott tillverkade af mer lättantända ämnen än människens, utan de fladdra omkring dem och utbreda sig på ett sätt, som gör dem mycket mer utsatta för att råka i eld än herrarnas åtsittande kostymer.

Om någon bland våra läsarinor vid något tillfälle skulle göra den förskräckande upptäckten, att det brinner i hennes kläder, hvad skulle hon då göra?

»Springa efter vatten», höra vi någon svara. »Ropa på hjälp», säger en annan. »Ringa häftigt på klocksträngen, är hvad jag skulle göra», svarar en, som är van att ringa på sin jungfru för allting. »Rulla in mig i en matta eller filt», svarar en stillsam och förständig flicka. Detta är otvifvelaktigt ett förträffligt sätt att utsläcka lågorna — när tid och tillfälle medgifva.

Men vi vilja nu tala om ett annat sätt att gå till väga, som nästan alltid kan fullföljas och ofelbart lyckas, om det utföres i tid — d. v. s. i samma ögonblick, ni upptäckt, att ni brinner.

I ert sofrum, i salongen, köket eller utomhus — hvarsomhelst nästan kan ni lägga er ned rak lång och rulla er omkring, öfverallt där ni ser lågor. Dröj inte för att ringa först; spring inte efter vatten, och framför allt, om lifvet är er kärt, spring ej för att ropa på hjälp. Var öfvertygad om, att ni kan göra mer för er själf under de första dyrbara sekunderna, innan elden riktigt gripit omkring sig, än alla anhöriga och vänner tillsammans sedermera förmå uträtta. Om ni blott vill hafva mod att, vare sig ensam eller i sällskap, genast ligga ned och rulla er, så kan ni utsläcka elden bättre än någon annan kan göra det, så länge som ni står upprätt. Genom ett enkelt experiment kan ni måhända själf öfvertyga er om detta förhållande. Påtänd en sticka och håll

den under ett par sekunder i lodrätt ställning, med den brinnande ändan nedåt. Den svedande hetta, som ni då känner bränna edra fingrar, ger en svag föreställning om den brännande smärta, som erfares å ansikte och hals af någon, hvars kjolar råkat i brand. Men lägg ned den brinnande stickan i kakelugnen t. ex., och ni skall då finna, både att den brinner mycket långsammare, och att ni utan smärta kan hålla i den icke brinnande ändan, så länge den ej lyftes ur den horisontella ställningen. Vi se således, att man, genom att lägga sig ned, skyddar ansikte och händer mot lågorna, och om ni varit rask och ej förslösat några dyrbara sekunder med att springa efter hjälp, kan ni helt visst släcka elden själf och utan att blifva skadad.

Följande historia är hemtad ur verkligheten in i minsta detalj. Den är ett beundransvärdt exempel på mod och sinnesnärvaro under förhållanden, som skulle förskräckt de flesta.

En ung flicka, iklädd en tunn, hvit balkklädnad, önskade komma åt en bok på öfversta hyllan af en hög bokhylla, som stod på byrån i hennes sofrum.

Hon steg därför med tillhjälp af en stol upp på byrån, på hvars bortre ända hon ställt ett ljus. Emellertid beräknade hon icke, huru långt kjolarna skulle breda ut sig, då hon stod emot bokhyllan. Det första hon märkte, var rummets briljanta upplysning. Tänk er hennes fasa, då hon upptäckte, att hon själf var den brinnande fackla, som upplyste rummet.

De flesta flickor vid hennes ålder skulle hafva rusat skrikande ut ur rummet för att söka någon, som kunde hjälpa dem — någon som kunde släcka. Om hon gjort så, skulle hon efter all sannolikhet blifvit bränd till döds och möjligen också orsakat, att andra blifvit brända. Men på ett mycket förständigare sätt hjälpte hon modigt sig själf. Naturligtvis hoppade hon strax ned från sin upphöjda ställning, och så snart hon uppnått golvet, hade lågorna redan vunnit sådan häftighet, att de flammade upp i hennes ansikte, men oaktadt spetsarna af hennes långa, mörka ögonhår blefvo svedda, hann elden icke skada henne, så ögonblickligt kastade hon sig ned på golvet. Genast erfor hon lindring, då hon intog den horisontella ställningen. Hon berättade sedermera, att hon ämnat taga upp en matta och svepa om sig; men hon fick ingen tid härtill, ty lågorna flammade omkring henne, äfven då hon låg. Icke ens då förlorade hon ett ögonblick sinnesnärvaron, utan rullade sig tappert fram och tillbaka; öfverallt där hon såg några lågor, rullade hon öfver på dem och släckte dem sålunda. Så hastigt skedde allt detta, att oaktadt hela tarlatansklädnaden var uppränd, förblef likväl stärkjolen inunder alldeles oberörd af elden.

Elden kan inte brinna utan luft; att utestänga luften alltså eller, med andra ord, att kväfva elden är ett ännu säkrare sätt att släcka den än att hålla vatten på lågorna, ty det tar lång tid att fullkomligt genomdränka en person med vatten, och tills detta är gjordt, fortfar elden att brinna; men om man lägger sig ned och rullar, kan man fullkomligt släcka lågorna på några sekunder.

På samma sätt om ett barn fattar eld, så slut det utan fruktan intill er, med lågorna närmast, och lägg er ner med det. Om ni icke trycker det nära intill er, skall ni icke lyckas utsläcka elden; men då ni ligger bredvid det, så svep edra egna kjolar tätt omkring barnet, och om ni blott kan rulla det på lågorna, skall ni genast kunna kväfva dem.

Ingen, som gör den upptäckten, att hon brinner, kan i samma ögonblick af förskräckelse och ängest tänka ut bästa sättet att handla; vi vilja därför uppmana hvar och en att klart fatta sitt beslut på förhand, så att genast vid upptäckten af lågorna den tanken måtte flyga genom ens hufvud: »Jag måste lägga mig ned och rulla.»

Vi hoppas allvarligt, att ingen af våra läsarinor någonsin måtte få anledning att bruka den regel, som vi nu försökt att hos dem inskräpa, men om så skulle hända och de hafva själfbehärskning nog att genomföra den, så skola de helt säkert blifva tacksamma att hafva lärt en så enkel metod att öfvervinna en så fruktansvärd fiende.

Kvinnans huslighet, särdeles i omsorgen för det dagliga, måste likna urets dolda driffjäder. Ordningen måste såsom närvarande gifva sig tillkänna i stilla harmoni, likasom visaren stilligt angifver timmar och minuter.

Damer i spårvagn och omnibus.

En välmenande sparlakanslexa.

Skall jag våga?

Jag känner, att det är djärft, oerhördt. I damernas egen tidning, en sparlakanslexa åt damerna!

Jag ser i andanom 100,000 par ögon, bruna och blå, svarta och grå, kasta mildt förebrående blickar på mig.

Jag ser, hur mången förtjusande öfverläpp spotskt krökes, och jag hör, huru isynnerhet de yngsta damerna — unga äro vi ju alla! — försmädligt läspa fram: »Det är naturligtvis en gammal knarrig ungar, en gubbstut, som är framme och gnatar!»

Men, gudskelof! Det skall man då ej säga om mig. Min annars så ridderlige vän »Nom de plume» har med en indiskretion, som är fördömlig, men som här händelsevis varit till nytta, afslöjat mitt kön. Han vet, den stygge, att jag är en kvinna och icke en elak karl, en manstackare, en »Pebersvend» eller en af Strindbergianism angripen »rödhalsduk».

Och nu kanske jag kan våga mig fram med min lilla välmenta sparlakanslexa åt enkannerligen Stockholms damer, men äfven åt damerna öfver allt i hela världen, där det finnes spårvagnar och omnibusar, ty — icke sannt? — vi äro oss alltid lika, alltid och öfverallt.

* * *

De små söta fröknarna Klara Trippensteg och Anna Wippenström ha gjort sin lilla middagspromenad. De ha gått ända från Sturegatan till Hellbachers kafé vid »torget». Där ha de hvilat sig vid ett par tårter. Se'n ha de gjort ett par slag i östra allén, å Arsenalsgatan och fram till Norrbro; de ha kanske också »gått» i ett par bodar och köpt sig biljetter till kvällens opera, och nu skola de återvända hem där borta vid Sturegatan, där mammorna vänta med middagen.

Men de små söta fröknarna äro trötta efter dagens mödor.

»Vi ta' väl spårvagnen?» säger Klara.

»Ja, visst göra vi det!» svarar Anna, och så drifva de i sakta mak ner åt Kungsträdgårdsgatan.

»O, så'n stilig plym!» säger Anna och stannar utanför fru Ahnfelts vackra butik.

»O, ja, låt oss titta! Vi vänta här på spårvagnen!»

Och så titta de och prata och beundra.

De tänka ej på, att spårvagnen har sitt mötesspår borta vid »Dramaten» och ett annat på Norrmalmstorg. De stanna, där de äro. Vagnen får stanna hos dem.

Och vagnen kommer, det är middagstid, och vagnen är nästan fullsatt af personer, som från sitt mödosamma arbete nu vända hemåt. Hästarne ha med ansträngning nyss satt den tunga vagnen i gång efter uppehållet vid mötesspåret. Men när Anna och Klara vifta med sina parasoller, får vagnen stanna igen, och hästarnes arbete försvåras.

Men mamma har sagt, att man måste vara försiktig: aldrig stiga af eller på vagnen, medan den är i gång!

Men kunde då inte de söta små ha gått de få stegen till mötesspåret?

Jag är icke med i Djurskyddsforeningen och är icke vän af det klemiga pjunk, som ofta drifves med djuren, under det så litet göres för människån. Men jag är ännu mindre vän af onödigt djurplågeri och hycklande djurvänlighet.

Flickornas mamma är naturligtvis med i Djurskyddsforeningen!

* * *

Och huru göra damerna ofta, då de anropa omnibussarne på Drottninggatan?

Det är en smal sak att i en enda blick öfverskåda den öppna omnibussen och se, om där finnes en enda plats ledig.

Men huru många tusen gånger har jag ej sett damer — unga och gamla — ställa sig och vifta åt kusken att stanna, fastän omnibussen är fylld till sista plats.

Kusken, som vänder ryggen åt vagnen, stannar, ty han tror, att någon plats är ledig, fastän så ej är.

Nu är det en brist å både omnibussar och spårvagnar att de ej ha ett märke, en signalflagga eller dylikt, hvarmed kunde tillkännagifvas, när alla platser äro upptagna, såsom bruket är nästan öfverallt i utlandet. Men när sådant icke finnes, skulle icke damerna själftva kunna se efter dylikt, innan de stanna den tunga vagnen?

* * *

Är det nog nu?

Ack, nej, inte än! Det värsta kommer nu.

Jag vill inte tala om den märkliga erfarenhet jag gjort, att damerna ha så obegripligt svårt att lära sig stiga framåt, när de stiga ur en gående spårvagn eller omnibus.

Jag hörde visserligen en knarrig gubbe vid ett dylikt tillfälle, då en dam steg bakåt från omnibussen och naturligtvis föll i gatar, gorma för sig själf: »Och åt dem vill man ge rösträtt!» Men jag fäste mig inte vid den oartigheten. Den var för grof. Nog skulle vi duga i politiken, fastän vi ej kunna lära oss stiga riktigt ur en spårvagn. Det förra är mycket lättare.

Nej — jag kommer nu till den stora anklagelsepunkten: våra anspråk på männens »artighet» — isynnerhet i omnibussar och spårvagnar.

Omnibussens alla sittplatser äro upptagna. Längst in sitter ett par gamla gubbar. Så ett par äldre damer. Vidare en arbetare, ett par unga herrar och slutligen ett par unga flicksnärtor. De senare sitta ytterst vid ingången.

Vagnen stannar, men flickorna stanna ej sitt oskyldiga lifliga prat. En äldre dam stiger in. Flickorna ge ej akt därpå strax. Så se de upp — och kasta en blick öfver vagnen.

Så stiger en af dem upp — tror ni? Visst inte! De kasta i stället en tydlig blick på arbetaren där framme i midten af vagnen. Han skall naturligtvis stiga upp.

Och han har redan gjort det! Äfven de båda unga männen stiga upp, och den gamla damen tar en af platserna under ett vänligt tack.

Hvarför skulle nu just männen stiga upp?

De komma sannolikt från sitt kanske ansträngande arbete och hafva tagit plats i omnibussen just för att hvila sig på hemvägen. Kunde icke lika gärna någon af de unga damerna ha stigit upp?

Kommer aldrig i fråga! De ha *pretention* på att få sitta.

Ännu mera obehagligt verkar det att se — såsom man tyvärr ofta får — unga damer komma in i en fylld vagn och med blick och gest pretendera det gamla män lemna sina platser åt dem.

Och hvilka blickar, om de ej göra det! Om ingen herre reser sig för unga hennes nåd!

Och hur ofta får den herre, som reser sig,

ett tack för sin uppoffring? Mycket, mycket sällan! Det är som vore det en afgjord rättighet!

Vi vilja i så mycket likställighet med mannen i rättigheter, må vi då ej glömma att vi också böra ha likställiga skyldigheter. Och må vi framför allt aldrig pocka på mannens uppmärksamhet mot oss, hvilken endast får sitt värde, där den visas frivilligt!

Det hela är en bagatell, kan det synas. Men damernas — isynnerhet de mycket ungas — uppträdande i omnibussar och spårvagnar tyder hän på en brist i uppfostran, som är bedräfflig — brist på den dygd, som kallas ödmjukhet, anspråkslöshet. En dygd, som annars är så skön, icke minst när den pryder de unga!

Masque de Fer.

Ett nytt kvartal står för dörren

och alla våra kvartalsprenumeranter påminnas att nu ofördröjligen förnya prenumerationen, på det att intet afbrött i tidningens ordentliga expedition må behöfva ega rum. Sent ankommande prenumeranter löpa risk att gå miste om ett eller annat af de första numren i det nya kvartalet, alldenstund upplagens storlek bestämmes efter antalet abonnenter, som tecknat sig vid utgången af näst föregående kvartal. Idun med Iduns Mode- och Mönstertidning kostar för kvartalet endast 1 kr. 65 öre.

Om någon af edra bekanta, ärade läsarinor, ännu ej hafva Idun, förmån dem att försöka ett kvartal, och vi hoppas, att de skola finna sig nöjda och komma åter. Allt efter upplagens stigning kan redaktionen än ytterligare öka sina bemödanden att i alla hänseenden göra tidningen omvexlande och underhållande. Arbeten alltså hand i hand med oss för eder egen tidning.

Redaktionen.

En kinesisk kärleksroman.

Sönerna af det himmelska riket utmärka sig öfverallt, hvar de uppträda, genom alldeles särskilda bizarrerier, som ofta nog ådraga dem åtlöje och hån. På samma sätt gick det nyligen med en ung kines i Paris. Hans väg förde honom dagligen förbi en stor symaskinsaffär, i hvars jättefönster 6 unga flickor sutto vid lika många maskiner för att genom förfärdigandet af allehanda vackra arbeten visa för de förbigående maskinernas förtäfliga egenskaper. En af de unga damerna, en graciös och pikant blondin, gjorde från första åsynen ett sådant intryck på den lättantändlige kinesen, att han ljudlöst trädde in i affären och hviskade till den herre, som kom emot honom: »Jag älskar den blonda fröken!», hvarpå han försvann lika ljudlöst, som han kommit.

Två timmar senare kom till den unga sömerskan ett paket, i hvilket hon fann en mycket vacker lackerad ask med sötsaker, inhöljd i en med guld inväfd kinesisk duk. Dagligen upprepades dessa söta sändningar, men åtföljdes snart af vackra broderier, porcelinssaker etc., utan att den förälskade kinesen vann något annat därmed, än att han som vanligt beundrade sin utvalda i butikfönstret. Slutligen hade han väl fattat mod till ett af

görande steg, ty en vacker dag uppenbarade han sig i affären i en rikt broderad, dyrbar sidendräkt med ett brinnande ljus i handen och önskade få tala med den blonda sköna, som också strax tillkallades. Med högtidliga steg gick han fram till henne, bugade sig och hviskade:

»Gift dig med mig, medan detta ljus ännu brinner!»

Flickan, i högsta grad förskräckt, blåste ut ljuset och ville nu börja diskutera frågan. Men detta afvaktade ej kinesen, utan så snart ljuset var släckt, vände han ryggen till och lemnade affären, så som han kommit. Från denna stund har han varit totalt försvunnen.

Iduns

Mode- och Mönstertidning

har slagit så väl an, att numera nästan alla, som prenumerera på Idun, därjämte också taga Modetidningen. Skälet till dess framgång — Iduns Modetidning är för närvarande den mest spridda i sitt slag i Skandinavien — torde vara att söka dels i dess ovanliga prisbillighet, men kanske ännu mera däri, att den utgör en verklig hjälpreda för hemmet, i det den ingalunda lägger an på att uppamma modedockor, utan endast vill vara en tillförlitlig rådgifvare för dem af Iduns läsarinna, hvilka själfva eller genom andra vilja göra sig trefliga och klädsamma dräkter för måttligt pris, och som genom prydliga handarbeten vilja smycka sina hem. Idun med Modetidningen erhållas tillsammans för det billiga priset af

endast 1 kr. 65 öre för kvartalet.

Redaktionen.

Smånotiser från kvinnovärlden.

Den nordamerikanska staten Kansas gör ansatser till att bli en verklig härd för kvinnomancipationen, och man är där på fullt allvar af den åsikten, att inom få år bestyrelsen inom hvarenda stad i staten skall hvila i kvinnohänder. Iduns läsarinna ha redan gjort bekantskap med mrs Salters, vald till borgmästarinna i Aragonia, Kansas. Detta exempel har följts i städerna Oskaloosa, Syracuse, Rosville och Coltonwood Falls, som numera ha sina högsta ämbeten besatta af fruntimmer.

*

Kvinliga journalister i England. I London sökte nyligen en dam såsom referent vid en dagligen utkommande kvinnotidning tillträde till referentgalleriet i engelska underhuset, men nekades tillträde, ehuru några framstående parlamentsmedlemmar lade sig ut för henne. Denna mycket omtalade händelse riktade den allmänna uppmärksamheten på det faktum, att i England en mängd fruntimmer nu egnar sig åt det journalistiska yrket. Deras antal uppgår i London ensamt till omkring 200. Man kan efter arten af deras skrifter indela de londonska kvinliga journalisterna i tre olika klasser. Den första omfattar damer af den s. k. fina societeten, som samlar allt prat och alla skandalhistorier och sälja dem till skandaltidningarna. Till den andra klassen höra damer, som skriva fackartiklar öfver modefrågor eller andra frågor, som särskildt intressera det kvinliga könet. Bland dessa finns det några verkliga förmågor, och det berättas, att en dam, som lemnar en artikel i veckan till veckotidningen »Truth», därför har en inkomst af omkring 9000

kr. Till de egentliga journalisterna får väl framför allt räknas mrs Crawford, hvars närmare bekantskap våra läsarinna just nyligen gjort, samt ytterligare miss Lowe, redaktör för »Queen», och miss Friedrichs, som är referent vid »Pall Mall Gazette».

Teater och musik.

Kungl. operan. Reprisernas rad har ytterligare ökat med »Vilhelm Tell» och »Martha», båda gifna för en tabrik och tacksam publik. Utförandet under hr Hennebergs säkra ledning förtjänar också på det hela taget allt beröm. Titelrollen i »Vilhelm Tell» torde höra till hr *Lundqvists* allra bästa partier, särskildt nu då hr L. i ensemblerna modererar sin väldiga stämma, så att äfven de öfriga solisterna kunna göra sig gällande. Hr *Ödmann* har öfvertagit Arnolds parti, som naturligtvis ej kunnat annat än vinna därpå. Ett annat parti, som också fått ny innehafvare, är prinsessan Mathildas, som i fru *Edling* funnit en visserligen till det yttre något oansenlig, men i vokalt hänseende så mycket värdefullare representant. Fröken *Karlsöhs* Jenny är både känd och välkänd. Fru *Strandberg* kvarstår som Hedvig, men var åtminstone första aftonen ej riktigt väl disponerad. Hr *Lundmark* och *Grafström* äro båda bra på sina platser som Ruodi och Leuthold. Hr *Lamberg* däremot är alltför otympligt stel och tråkig som Gessler och förmår ej göra sin stämma gällande. Om de öfriga är ej annat än godt att säga. Utförandet väckte lifligt bifall och särskildt framkallade ouvertyren en dubbel omgång applåder. Att violoncellen i densamma låg för högt hade bort kunna undvikas.

I »Martha» togs naturligtvis priset af fru *Östberg*, hvilken såväl i spel som ännu mera i sång gaf ett förträffligt utförande af titelrollen. Världigt vid hennes sida stod också fröken *Jungstedt* som Nancy, en roll, som ypperligt passar för denna begåfvade sängerskas skaplynne. Hr *Lundmark* hade likaledes i Lyonel fått ett parti, som tycktes lämpa sig särdeles väl för honom. Om vi undantaga hans Vilhelm Meister i »Mignon» kunna vi ej erinra oss hafva sett honom så bra i något parti som i detta. Hr *Sellergren* var också en ingalunda oäfvnen Plumkett. Hans röst klingade friskt, om ock föredraget af den bekanta portervisan lät nästan för konsertmessigt.

I tisdags gafs »Aida» som festföreställning med anledning af amerikanska örlogssångaren Baltimores härvaro. Ångarens officerare voro nämligen särskildt inbjudna att öfvervara denna representation. Salongen var naturligtvis fullsatt af en högtidsklädd publik.

Svenska teatern. En teaterkritiker, som å pliktens vägnar kväll efter kväll måste bevista allsköns nyheter från än den ena än den andra scenen, som kanske under brinnande säsong blott under loppet af en vecka jagas från en »stor opera» den ena aftonen till en platt tysk fars den andra, för att den tredje och fjärde tröttnas ut vid en innehållslös operett och ett dödande tråkigt skådespel, att ett sådant ämbetens offer i längden skall bli ganska blaserad gentemot sceniska njutningar, är ej mer än naturligt. Så mycket större erkännande — och framför allt: så mycket afsevärdare — innebär då ock det yttrande, vi hörde en af våra mest kritiska journalistbekanta fälla här om kvällen efter åskådandet af Svenska teaterns »*Salig Toupinet*»: »Jag har icke skrattat så godt på tio långa år».

Ja, däri ligger det! Man skrattar godt. Hvad frågar man då efter den »dramatiska byggnaden», efter den »konsekventa karaktärsteckningen» med mera sådant. Den, som har roligt, kritiserar ej.

För öfrigt — hvad herr Bissons lustspel angår, behöfver man visserligen icke alls lemna alla estetiska pretentioner hemma. Det är *kvickt* — det är väl också en estetisk form — dialogen är ledig, intrigen, ehuru farsartad, gör sig osökt och naturligt. Härtill kommer, att teatern genom sin framställning, ger åt stycket en synnerligen god dramatisk relief, synnerligen genom herr *Holmquist's* teckning af Duperon, som, för att använda ett godt ord, är dräplig, och fru *Sternvalls* ej oäfna Valentine. Man lemnar föreställningen, utan att, som dess värre ofta händer, ens behöfva tänka på att kasta en melankolisk blick åt »luckan», där man offrade entréen.

Vasateatern har inledt sitt nya spelår med en repris af den populära operetten »Mikadon», hvil-

ken af sällskapet nu uppförts mer än hundra gånger. Därjämte repeteras flitigt på »Den stackars Jonathan» af Millöcker, hvilken blir teaterns första nyhet för säsongen. Slår denna operett an lika bra här som öfverallt i Tyskland, torde den komma att varda ett nytt kassastycke för Vasateatern.

Kammarmusiksoaréer. Den vanliga serien af kammarmusiksoaréer, anordnad af hrr Aulin, Sjöberg, Bergström och Carlson, tager sin början i slutet af oktober. Abonnementsbiljetter erhållas hos alla hrr musikhandlare. Programmet kommer att upptaga både äldre och nyare tonverk.

Med anledning af den popularitet dessa soaréer tillvunnit sig under flere föregående år, tro vi, att de äfven nu skola komma att af publiken omfattas med den välvilja, de i hög grad förtjäna såsom en betydelsefull insats i vårt musiklif.

»Alhambra» heter en ny opera af Ivar Hallström med text af H. Christiernsson.

Vid soaréerna å slottet under den gångna vintern lära flere stycken ur »Alhambra» kommit till uppförande. Konungen själf lär därvid utfört ett af principalpartien i den nya operan.

De

af Iduns läsarinna, som varit bortresta under sommaren och sålunda af denna eller någon annan anledning försummat att prenumerera på juli-kvartalet af Idun med eller utan Modetidningen, underrättas härmed, att de kunna komplettera årgången genom att å närmaste postanstalt i vanlig ordning prenumerera å såväl juli- som oktoberkvartalet å båda tidningarna.

Striden om hjärtan.

Ur ett kvinnolifs historia

af

Johan Nordling.

XX.

Katastrof.

(Slut från föreg. n:r.)

Så småningom trängde sig vissheten in på henne, vissheten af hennes ögons vittnesbörd, af många små omständigheter från dessa gångna år, som hvar för sig syntts henne betydelselösa och slagits bort med en lättsinning axelryckning — nu senast miss Blys syn — men som alla tydt mot sanningen och nu med ens ställde sig fram för henne i skarpt ljus med väldig öfverbevisningens styrka.

James lefde, det måste vara han, det var han!

Hennes lemmar voro som förslamade. Hon insåg, hvilken fara hvarje sekund innebar: en blick åt rätta hållet, och han skulle igenkänna henne.

Hon insåg, att den enda räddningen var ögonblicklig flykt. Hon kunde ju skylla på ett hastigt illamående, på hvad som helst, och med sin man lemna föreställningen.

Men nej! Hennes lemmar voro bundna af en förtrollning; icke ett ljud får hon öfver sina hvita läppar; hon förmår ej ens draga sitt huvud tillbaka i logens skugga.

Framböjd öfver barriären, med händerna krampaktigt tryckta mot dess sammetsvall, med ögonen stirrande framför sig i febergans, sitter hon ännu, när helsningsapplådens genljud dör bort och Bosca stiger af sin häst och börjar sadla af den för att göra de fria sprängen från arenan upp på hästryggen.

»Min vän», säger slutligen greve Stjärne och lutar sig leende fram emot henne, »du sitter så uppmärksam och tyst; detta nummer tycks lifligt intressera dig.»

Hon svarar honom icke, vänder blott på sitt huvud, och deras ögon mötas för en sekund. Han ryggar tillbaka för hennes blick.

Detta uttryck däri hade han aldrig förr mött.

Det var något outhälsamt mörkt, dystert, förtvifladt — och dock trotsigt.

»Min Gud, Kathe», brister han ut; »är du sjuk? Ditt ansikte är så hvitt och dina ögon feberaktiga. Så säg, säg då något; vi kunna ju genast resa vår väg.»

Men hon stirrar stum ut öfver arenan. Den franske diplomaten inskrider och hvisslar till grefve Stjärne:

»Ni har visst rätt, madame har blifvit illamående. Det är helt säkert värmen här inne, som tagit henne. Om ni behagar, skyndar jag ut och skaffar hit er vagn, så behöfver ni ej lenna henne?»

Grefve Stjärne mottog tacksamt den erbjudna tjänsten, och baron Furgeon lemnade genast logen.

* * *

I samma ögonblick blir det dödstill i den väldiga byggnaden. Den skrällande messingsmusikens hörs upp, hvarje åskådare håller ljudlös andan.

Det är det stora »jättesprånget», som förestår. Bosca skall springande i full karriert möta den osadlade hästen och från marken i fritt språng öfver djurets hufvud kasta sig upp på dess rygg. Det är något hittills osedt, oerhörd!

Han spänner redan sina väldiga muskler till språng; man ser dem knyta sig som ormar under den åtsittande dräkten. Han störtar fram.

Det finns ej ett öga, som icke följer honom. Dock plötsligt, midt i språnget, hejdar han sig. Som träffad af blixten blir han stående, orörlig, starrande upp framför sig. Det var midt framför grefve Stjärnes loge.

Ett svagt mummel af förvånad undran går som en susning öfver publiken.

Karl Stjärne reser sig upp; hans panna färgas röd af vrede. Är denne man vansinnig eller hvad?

Då ljuder som en rossling Boscas rop öfver arenan, och han sträcker sina seniga händer ut att gripa efter Kathe:

»Kathe — — min hustru — Kathe — så skulle jag dock finna dig till sist — trolösa — —»

Kathe trycker händerna för sitt ansikte, reser sig upp, vacklar och faller sanslös tillbaka i grefve Stjärnes armar.

En oerhörd uppståndelse följer bland publiken. Man reser sig från sina platser, det blir ett ropande och ett springande, och tvärs öfver bänkrader och barrierer vältrar mängden, omöjlig att hejda, ned, som en lavin uppfyllande arenan.

Stallbetjäningen har redan störtat in och med förenade krafter fått ut Bosca, hvilken gör motstånd och hela tiden sträcker sina händer och blickar emot Stjärnes loge, ropande sin hustrus namn. Men den grefliga logen är redan tom.

Upprörd, mällös, skakande i hela kroppen som af köld, har grefve Stjärne med den återvändande Furgeons hjälp i sista ögonblicket fått ut den sanslösa kvinnan. I vestibulen utanför mötas de af Stråle och Ruda, som skyndat till, och de få in sin börda i buffetlokalen, hvars dörrar reglas bakom dem.

Alla männen äro bleka och upprörda. Karl Stjärne känner sina ben svika sig. En redig tanke kan han ännu icke tänka. Hvad är santt — hvad är lögn? Är Kathe hans hustru, eller är hon det icke?

Förtänd sjunker han ned på en stol.

Buffetbetjäningen egnar Kathe sin vård och söker uppväcka henne ur svimningen.

Stråle drar Ruda af sidan.

»Detta är förfärligt», säger han; »hvilken oerhörd skandal; hvilket grymt slag för den stackars farbror! Vi måste genast ha honom härifrån, innan hans hustru... denna kvinna åter vaknar till sans. Han skall aldrig återse den ovärdiga. Bosca är redan eftersänd, må han taga sin egendom åter.»

Stum, viljelös, darrande som ett sjukt barn låt Karl Stjärne sig föras ut af Kurt till vagnen.

Sedan detta ögonblick är icke Kathe Bentsons namn nämnt inom den Stjärneska familjen. Hon är död, utplånad för dem alla. Och de hemlighålla för hvarandra, när i dystra stunder hennes minnes skugga drar förbi...

* * *

I en utkant af Menton, vid stranden af Medelhavet, ligger en förtjusande villa, hvars solljusa veranda är ymnigt klädd med guirlander af vin.

Det är en afton i slutet af juni. Efter dagens tryckande värme har mot solens nedgång en ljuflig svalka stigit upp från det mörkblå vattnet. Man andas girigt kvällens lissande luft.

Sonja sitter ensam i ett hörd af verandan. Hon har armbågen stödd mot barrieren och kinden lutad i sin hand. En bok ligger uppslagen framför henne.

Men hennes ögon kunna icke fångas af typernas räta rader: drömmande glida de ut öfver havets vida spegel framför henne, begränsad af himmelens ram i glödande karmin och orange.

Spänstigt manliga steg höras från trädgårdsgången. De nalkas och komma upp för verandans trappa. Det är Kurt.

»Tst», varnar Sonja leende och lyfter ett finger: »pappa slumrar visst ännu därinne.»

Kurt kastar en hastig blick mot de öppna glasdörrarne, som leda in i byggningen, och smyger sig på lå fram till sin fästmö.

Mildt böjer han sig ned öfver henne och smeker hennes mörka hår.

»Hur känner sig min älskling i kväll? Är ditt hjärta glad?»

»Ack, skulle icke jag befinna mig väl, som nu har mina kära rundt omkring mig. Och särskildt gläder jag mig i afton. Jag tycker, att pappa blifvit kryare och bättre på dessa sista dagar. Man riktigt ser för hvarje timme, hur han läkes. Och hans sinne har fått lugn och ro. Vet du, han skrattade riktigt hjärtligt ett tag på eftermiddagen i dag.»

»Du har rätt, det har jag också märkt. Den sista veckan har gjort en ny människa af honom. Du skall få se, Sonja, att vi när som helst kunna företaga vår berämda Neapelresa.»

I detsamma lägges en arm öfver hvarderas skuldror, och Karl Stjärne står emellan dem. Helt tyst på sina mjuka skor har han kommit ut.

Hans ansikte har åldrats mycket på denna korta tid, hans hår och skägg äro nästan hvita. Men det hvilat ett mildt och harmoniskt uttryck öfver det, och när han talar dem till eller möter dotterns kärleksfulla blickar, lyser ett leende ibland som en solglint upp det, ett leende med denna egendomliga skuggning af melankoli, som så sym-

patiserande berör våra hjärtan inför människor, som mycket pröfvats.

»En härlig kväll», säger han; »jag tror att mina barn rent af sitta och svärma.»

Sonja lutar sin kind intill hans.

»Nej, vi svärma icke, pappa, vi njuta af lifvet. Och nu skall du komma och dela det med oss.»

»Ja, nu skola vi dela det, ljuft och ledt», svarar han med röd stämma; »efter striden frid.»

Tysta, omarmande hvarandra, stå de tre och se ut öfver solens sista färgspel på det klara vattnet. Men när den sista gnistan slocknat och det blifvit natt, söderns tidiga, plötsliga, stjärngnistrande natt, säger fadern: »När solen går upp igen, packa vi in till Neapel. Och i Neapel fira vi ert bröllop.»

Kurt, han listar sig till att kyssa Sonjas öra; vid det han kysser det, hvisslar han däri, så tyst, att blott de två höra det, det enda lilla ordet:

»Segrarinna.»

Från Iduns läsekrets.

Känsloutbyte.

Ett stilla tack ur tåradt öga till en hvar af de många fränder och vänner, som med beklagande af den ömma förlusten och med välönskningar på den 71:sta födelsedagen ihågkommit den nyss blifne enklingen i Strengnäs. (Se nr 34 af Idun.)

Redogörelse

för insamlingen till Barnhemmet i Bohuslän.

(Forts.)

Onämnd, Stockholm —: 50; Onämnd, Sundsvall 3: —; Gretchen 10: —; »Från Durken» 1: —; Onämnd, Stockholm —: 30; Onämnd, Björnsäter —: 50; Onämnd, Stockholm —: 30; H. K. —: 50; Onämnd, Stockholm —: 30; E. 1: 20; L. —: 50; Ida —: 60; »Hopporna» —: 80; »Gör en god gärning» 1: 20; H. E. 1: —; Onämnd, Finispång —: 50; Anna Tigerhjelm (född Åkerhjelm) —: 50; »Ett lyckligt hem» 3: 25; En af Iduns prenumeranter —: 40; »Okänd» —: 50; St. 2: 10; Fem läsarinor af Idun 2: 20; Onämnd, Katrineholm 2: —; Eda Bengtsson 2: —; Barnvän, Nyköping 5: —; Iduns-prenumerant 1: —; Onämnd, Stockholm 1: 80; Idunsprenumerant —: 50; M. P. 1: —; Onämnd, Norrköping —: 75; C. C. C. 1: —; Prenumeranter i Landsort 5: —; C. F. och B. 1: —; A. L. —: 10; Onämnd, Stockholm —: 75; Gylfe, Gustaf, Herman —: 75.

(Forts.)

Förslag till matordning för veckan 21—27 sept.

Söndag: Spansk soppa; hafstunga; stekt and med sallad; äppelkaka.

Måndag: Hvitkål; Roast beef med pepparrot.

Tisdag: Soppa på fisk; kokt torsk med ostronsås; oxfilet mignon; savarin med rom.

Onsdag: Puré af ärtskidor; ångstekta kalftungor med madeirasås; äppelkompott med grädde.

Torsdag: Potatispuré; stockfiskpudding; rödgröd med grädde.

Fredag: Kräftsoppa; stekt svan; ris med äpplen.

Lördag: Stekt kalfsadel med grönsaker; sagovälling.

Recept.

Puré af ärtskidor. Spåda ärtskidor rensas och sköljas väl, kokas med några skorpar och hela persiljekvistar i vatten. Då skidorna äro kokta, drifves massan genom härsikt, litet smör, salt och, om man så vill, socker tilläggas; blan-

das med ljus buljong och serveras med rostad bröd.

Ostronsås. Ostron förvällas med hvitt vin (ett dricksglas till 3 dussin), upptagas med skumsked, så att ingen skärfva af skalen kvarlemmas, och få afrinna, hvarefter skäggen bortrensas och spadet silas. Smörsås hopkokas till en tredjedel under långsam tillblandning af buljong och slutlig tillsättning af en del af ostronspadet, hvaraf icke för mycket bör tillsättas, enär det är salt. Såsen silas och nedsättes i vattenbad. Då den skall serveras, vispas den och tillsättes med litet smör samt ostronen; serveras i en varm säsksål.

Anm. Smörsåsen bör kokas med spadet af den fisk eller det kött, hvar till den skall serveras.

I stället för af ostron kan en sås beredas af 30 gram smör, 30 gram ostronpulver, salt och 6 matskedar mjölk, hvilket allt får koka på sakteld under jämn vispning. En förträfflig sås till kött- och fiskrätter.

Ostronpulver. Ett antal ostron öppnas försiktigt, rifvas med litet salt och drifvas genom härsikt, tillsätts med

litet fint mjöl, att det hela blir som en deg, hvilken utkaffas tunn och ånyo hoplågges flere gånger, slutligen till en kopparslants tjocklek, då den skäres i 2 1/2 cm. stora bitar, som långsamt torkas i svag ugnsvärme och ofta vändas. Då de torkat, stötas och sikts de samt förvaras på väl korkade och hartsade flaskor.

Ångstekta kalftungor. Kalftungor putsas, späckas fint och ångstekas i buljong (stekas i käril med tätt slutande lock), glaseras med sin sås och serveras med madeirasås.

O. H. D.

Allmännyttigt.

Ett råd för smultronvänner. Det måste vara en allt annat än angenäm känsla att vara en vän af smultron och vid bordet sitta midt framför en stor skål med dessa doftande bär, utan att på grund af brunnsdrieking eller dålig mage våga röra dem. Om man håller öfver de friska smultronen med varmt vatten, låter dem rinna af och sedan åter afkyler dem i kallt vatten, bli de likväl alldeles oskadliga. De små osmält-

bara kärnorna i bären ha då lossnat och bortfallit.

X. X.

Föremål af brons rengöras lättast genom att man bstryker dem med terpentin och torkar dem väl torra med en yllepapp.

Handarbeten.

Att förfärdiga pappersblommor. (Forts.) *Stor ros.* Denna tager sig bra ut i alla matta färger och är särdeles effektiv i ljus laxfärg med mörkare, i rött

öfvergående kalkblad. Efter närstående afbildning klipper man bladen i olika storlekar. Man börjar med 15—18 stycken af de min-

sta kalkbladen, som kunna vara 3 cm. långa, viker tillsammans hvar och ett för sig på midten utefter bladets längd och krusar det sedan tvärsöfver i små täta skarpa veck. Därpå böjer man det åter lätt utåt och gör på midten med ett rundt föremål en skarp för-

djupning. Dessa kalkblad anbringas man nu tämligen tätt och uppståendes på den med en vaxknapp försedd stjälpstältråden och öfvergår sedan till de större bladen i ljusare färgton, hvilka äfven böra vara omkring 15 till antalet och i handen formas kupiga efter behag. Alltefter den storlek man vill gifva rosen, tager man sedan de största, yttre och ljusaste bladen, som likaledes göras kupiga i handen, och hvilka ytterkanter medels eggen på en sax rullas något utåt. Man beräknar af dessa blad omkring 10 stycken, likväl beror detta helt och hållet på, hur tätt man fäster bladen. (Forts.)

(Forts. af småafd. å följ. sida.)

Förlofnings-, vigsel-, födsel- och dödsannonser,

som ju särskildt beröra familjekretsarne, böra främst införas i Idun, där de mera än i någon annan tidning observeras inom hemmet och familjen. Priset å förlofnings-, vigsel- och födelseannonser är 1 kr. 50 öre pr st.; för dödsannonser beräknas priset efter det antal rader annonsen upptager. [2447]

FÖRLOFVADE.

Alfons Wretqvist
och
Märta Lundgren. [2603]

Sam Fredin
och
Tora Hellström. [2604]

LEDIGA PLATSER.

I nom en köpmansfamilj i Norrland önskas ett äldre pålitligt fruntimmer med enkla vanor och vänligt sätt såsom hushållerska att förestå köket samt i öfrigt gå frun tillhanda i sömnad och andra förekommande göromål. Sofrummet delas af tvänne barn om 5 och 8 år. Svar, helst med fotografi och uppgift om lönepretentioner, sändas till »28 år», Iduns byrå, Stockholm. [2496]

Ett fruntimmer af stadgad ålder och med goda rek., villigt att ensam sköta hushåll för 2 skol-gossar med informator erhåller plats till nästa vårtermin. Refl. härå torde insända svar med uppgifva löneanspråk, till »P.», Surahammar. [2514]

Husmödrar!

Kan någon af Eder rekommendera en verkligt god, pålitlig och ärlig tjänarinna, kunnig i uppköp för hushållet och matlagning samt villig att deltaga i städning och dylikt, blifve en bekymrad husmor Eder innerligt förbunden. Familjen består af 4 vuxna personer och 2 barn, för hvilka senare finnes särskild tjänarinna. God lön och vänligt bemötande kan påräknas. Svar till »Husmoder i Stockholm», torde sändas till Iduns Red., som vidare befordrar detsamma. [2547]

En anspråksl. flicka m. god karakt. o. uppfostr., kunnig i sömnad o. husl., får pl. i fam. för att delt. i barnens vård. Sv. med uppg. å lönepret. m. m. till »Förtroende», Kristianstad p. r. (G. 22711) [2591]

Snörmakeri.

En ung flicka, kunnig i snörmakeri, erhåller nu genast förmånlig plats i större landsortsstad. Den härå reflekt. torde hafva godheten meddela sig i bref, åtföljdt af betyg, till »Snörmakeri», adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stkhlm. (G. 5566) [2537]

En anspråkslös, bildad, helst musikalisk flicka af ett gladt och vänligt sinnelag, emellan 25—30 år, kan få pl. på landet i en bättre, barnlös familj såsom sällskap och att deltaga i hvarjehanda inomhus förefallande göromål. Goda rekommendationer fordras. Svar till »G. R.», Alm-vik p. r. [2560]

Värdinna.

Plats som värdinna och husföreståndarinna kan erhållas i landsorten hos en yngre affärsman af ett medelålders, bildadt fruntimmer, som är i besittning af ett ädelt och gladt sinnelag, hemmastadt i alla inom ett hus förekommande göromål, såsom matlagning, bakning, syltning, konservering och slakt samt förofrigt fullt kompetent att med ordning och skick sköta ett större hushåll. Därjemte nämnes som önskningsmål, men ej vilkor, att den sökande bör vara musikalisk.

Den, som reflekterar å dessa rader och är i besittning af ofvannämnda egenskaper, sände svar till »Intresserad af husliga göromål», adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 5780) [2598]

För en anspråkslös lärarinna, som är intresserad och skicklig att undervisa tvänne små flickor i vanliga skolämnen, språk och musik, finnes plats i stilla familj på landet. Den sökande bör vara villig att äfven något hjälpa till med husliga göromål. Svar med löneanspråk och betyg sändas till »G. G.», B:s Hörken. [2601]

För en anspråkslös flicka med gladt och vänligt sätt finnes plats i familj som sällskap och lärarinna åt en fjorton-årig flicka. Närmare å Iduns byrå, Hamngatan 16, 2½ tr. [2593]

Plats för en duglig, anspråkslös hushållerska som värdinna är ledig till hösten hos en äldre prestman i Småland. Svar med fotografi, betyg och uppgift om löneanspråk sändas till »Prestman», Iduns byrå, Stockholm. [2589]

En anspråkslös lärarinna erhåller pl. i enkelt hem på landet för underv. af en flicka om 11 år och en gosse om 10 år. Svar, åtf. af fotografi samt lönepret., torde sändas under adress »X.», Liatorp, p. r. [2567]

PLATSSÖKANDE.

En 23 års flicka

af god familj, som i 2 år varit ute och lärt sig hushållsgöromål, önskar plats i familj för att biträda med inomhus förefallande göromål. På lön fästes mindre afseende, mest på ett godt bemötande. Svar torde godhetsfullt sändas till »E. 90», Elfkarleö, poste restante. (G. 5703) [2570]

Plats i familj

sökes af en ung flicka från landet nu 1 nov. att gå frun tillhanda. Enkel, huslig och anspråkslös; musikalisk och skicklig i finare handarbeten; små pretentioner, men önskar få anses som medlem af familjen. Svar till och upplysningar lemnas af Fru Z. Svidén, Snaftunda. (G. 5715) [2571]

SE HIT!

Ett godt, vänligt hem sökes af ett anspråkslös, bildadt fruntimmer, som mot fritt vivre erbjuder sig att vara behjälplig med lättare husliga sysslor och handarbeten, som sällskap, lektris eller värdinna. Lön begäres ej. De bästa rekommendationer. Adress »Anspråkslös», Norrköping, p. r. [2592]

Mot fritt vivre

och ett godt hem erbjuder sig en ung anspråkslös flicka af god familj att deltaga uti och hjälpa till med alla i ett hushåll förekommande göromål. Hon är stark, frisk, glad och duglig. Kan sy på maskin, har lärt något klädsömnad samt deltagit i bakning, strykning m. m. Svar till »Alma», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg. (Nord. A.-B., Göt. 4176x1) [2579]

En ung, musikalisk flicka af god familj önskar plats som hjälp och sällskap i ett trefligt hem för att vara frun behjälplig med alla inom ett hus föref. göromål. Underv. kan meddelas i musik och om så önsk. i vanl. skoläm. åt mindre barn. Är äfven villig biträda med skriftgöromål. Små pretentioner. Svar, märkt »Ordentlig», Vara, p. r. [2565]

OBSERVERA.

En ung bildad tyska, som talar svenska, söker plats i trefl. hem att bitr. husmodern med föref. göromål, hvori den sök. har vana. Kan undervisa barn i musik, om så fordras. Lönepret. små. Svar till »Elsa», Askersund, p. r. [2568]

För en ung flicka

af god familj sökes plats såsom skriftbiträde, lärarinna för mindre barn i vanl. skolämnen o. musik, biträde vid postkontor eller station, sällskap, hjälp med husl. göromål. Genomgått dubbla italienska bokhållerierna samt innehaft lärarinneplats. Löneanspråk moderata. Sv. emotses tacksamt till »Sonja», Söderhamn, p. r. [2564]

En bättre flicka utan föräldrahem önskar komma i trefl. fam. som sällskap o. hjälp. Van vid i hush. föref. görom. Någon betaln. erbj. Svar t. »1890». Askloster. [2595]

En lärarinna önskar under vintern plats i fam. Är villig deltaga i husl. görom. samt läsa med minderåriga barn, mot fritt vivre, blott för att få sysselsättning. Adress »H. H.», Rappered. [2562]

En bättre, anspråkslös och arbetsam flicka, kunnig i klädsömnad och andra husliga göromål, önskar till hösten plats i familj, helst där barn finnes. Svar till »23», Finspong. [2580]

An english lady desires an engagement as companion in good family for the winter, where she could have a comfortable home in return. Is musical. Expenses paid; but no salary. Highest references. Address »F. L.», to Mrs Gray, Galhampton Bath, England. [2585]

För ett medelålders fruntimmer, utan medel och relationer, sökes anställning i hvad branche som helst i mindre stad eller på landet. Pretentionerna ytterst små. Rek. erhål. om godhetsf. svar till »Ensam» sändes till Väfnads-handeln 44 Vesterlånggatan, Stockholm. [2572]

Ung, gladlynt flicka söker plats i familj som hjälp o. sällsk. Villig vara barn behjälplig i lexlän. Fäster ej afs. på lön, mera på ett godt hem. Svar t. »A. K.», Karlshamn, p. r. [2599]

Lärarinna söker plats. Kompetent underv. i språk, musik, alla skoläm. Villig deltaga i hushållet. Svar till »Duglig och Villig», Iduns byrå. [2602]

En bildad flicka, 27 år, af god familj, med mångårig vana vid skriftgöromål och räkenskapers förande, söker plats såsom bokförare, kassör eller annan dylik sysselsättning. Lön begäres icke för den första tiden. Svar till »A. G.» torde inlemnas till Iduns byrå, Stockholm. [2505]

En ung anspråkslös norsk fröken af mycket god familj, som är kunnig i såväl husliga göromål som i att undervisa barn i alla skolämnen (sång o. piano), önskar plats i en bildad svensk familj. Hon har tagit de bästa betygen i Middelskoleexamen. Upplysningar erh. i Stockholm, 6 Regeringsgatan 2 tr. kl. 11, 30—12 hos fru Holmboe-Schenström. (G. 22562) [2556]

Såsom biträdande lärarinna

uti någon handarbetskola för flickor att undervisa uti alla slags broderi, märkning samt hvitbroderi önskar under tecknad sig plats. Reflekterande torde hänvända sig i bref till fröken Jenny Dahlman, Wenersborg. [2561]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius,
Lilla Vattugatan 24.

Mottagningstid 9—10 och 2—3.
Företrädesvis mag- och hudsjukdomar. [2551]

Doktor Carl Flensburg
33 Drottninggatan 33.
Träffas alla dagar kl. 10—11.
Behandlar företrädesvis Barnsjukdomar. [1843]

Doktor Per Johansson
Riddargatan 2. [2540]
Hvardagar kl. 9—10, 2—3; söndagar 9—10.

D:r GUSTAF LAMM,
31 Klarabergsgatan 31,
1 tr. upp.
Hvard. kl. 12—2, Helgd. kl. 10—11.
Invärtes och ögonsjukdomar. [2265]

D:r Robert Lönnberg,
49 Regeringsgatan 49,
behandlar invärtes sjukdomar, företrädesvis magens och tarmkanalens (medels massage i förening med medicinsk behandling), könsorganens sjukdomar o. svårare fall af bensår.
Träffas söckendagar kl. 8—10 f. m. o. 2—3 e. m. Helgdagar 8—10 f. m.
Allm. telef. 56 57. [2374]

D:r OTTO SANDBERG
23 Drottninggatan 23
Hvardagar 9—10, 2—3; helgdagar 10—11.
Företrädesvis mag- o. tarmsjukdomar. [1764]

D:r G. Setterblad.
Drottninggatan 26.
Örats, näsans och strupens sjukdomar. [2420]

Tandläkaren
F. A. WIDFOND,
51 Kornhsmnstorg 51,
insätter de bästa tänder till moderata priser.
OBS. Resande kunna erhålla dem på en dag.
Mottagningstid kl. 10—2 och 5—6. [2573]

God inack. på landet, i Bohuslän, erbj. dam l. herre. Refer. i Sthlm o. Göteborg. Adr. å Iduns byrå. [2588]

En ung flicka, villig bitr. i föref. görom., kan mot 150 kr. årl. afg. blifva inack. i bild. fam., att lära hvad t. hush. hör. Svar till »Ada», Karlskrona. [2597]

Trädgården.

Medel mot kålmask. Man beströr kålen, medan dagen ännu ligger kvar på bladen, med träaska eller öfvergjuter den med salt vatten. En handfull salt, som måste väl upplösas i vatten, är tillräckligt till ett ämbar vatten. Båda medlen äro förträffliga.

Tvätten.

Mögelfläckar på bomulls- och linneväf försvinna lättast, om man lägger det möglade några dagar uti *sur* ostvassla, gnider fläckarne några gånger; sedan tages det upp, sköljas väl i vatten och hänges upp att torka. Äro ej fläckarne fullt borta, strykes såpa på dem, hvarefter plagget lägges på byken, då möglet brukar fullkomligt försvinna. *Gammal erfaren matmoder.*

Strykning.

Om man vid strykning använt för heta järn, så att gula fläckar uppstått på kläderna, tagas dessa bort, om man bestryker dem med i vatten upplöst borax och sedan stryker dem torra. X. X.

Klädedröken.

Ljus atlasband och ljus atlasgarnering smutsas lätt och förtaga dröken dess fraichet. Man bör då sprätta af atlasen och rengöra den, hvilket går både lätt och fort. Man breder ut atlasen så slätt som möjligt på ett rent bord, i det man fäster den med nålar i hörnen och sedan gnider den rundvis med hvit vadd, doppad i potatismjöl. Till och med den ömtäligaste färg skadas ej af detta förfaringssätt. Då vaden blifvit smutsig af gnidningen, tager man naturligtvis alltid ny sådan.

Toaletten.

Om naglarnes vård. Man kan genast af naglarnes utseende, särskildt af den svarta smutskant, som uppstår under dem, afgöra om deras egare vanligtvis rör sig i bättre sällskap eller ej. Andra lida af den fula vanan att bita på naglarna; de föra alltid ett finger i munnen, men ha ingen ro, förrän de afbitit hvardenda öfvernående stycke af nageln. I motsats till denna vana ha andra i stället sin glädje i att se sina naglar växa kloklit och tro, att de genom att klippa dem i kanterna, så att naglarna på midten bilda en skarp spets, ha åstadkommit något synnerligt vackert — ett bruk som ovilkorligen vittnar om en viss narraktighet. För mycken vård är lika oskön och motbjudande som brist därpå.

Vid kroppens rengöring få ej håller naglarna glömmas, därför utgör nagelborsten en oundgänglig sak vid morgontoaletten. Under dagens lopp måste nysamlade smutspartiklar aflägnas genom ett passande litet verktyg, t. ex. en tillspetsad trästicka. — Genom den fula vanan att bita på naglarna lida de öfversta fingerlederna ofantligt och antaga en tjock, trubbig form. Barn afhållas från benägenhet därtill, om man bestryker fingerspetsarne med en blandning af en del bernstensolja på 20 delar kvassiatinktur, hvars bitterhet säkert skall verka afhållande på de små syndarne.

Den rätta klippningen af naglarna bör ej vara rund utan raklinig; genom bruket att starkt afklippa kanterna, växer köttet öfver dem och kanten in i köttet, och så uppstå de fatala inväxta naglarna. Man tager af nageln så mycket, att den när precis jämnt med fingerändan.

Då och då uppstå på naglarna längd- och tvärstreck, som skada deras glatt- het och rosiga färg. Man slår ut ojäm- heterna genom putsning med polerpul- ver, som består af tennoxid med något karnin och bergamottolja (*Nail powder* eller *Poudre pour les ongles*).

Ett eljes vackert finger ser man icke

Panorama international,

Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.

(bredvid Svea-Salen)

Från och med den 21 till och med den 27 september 1890:

Portugal.

Entré 30 öre, barn 20 öre.

Abonnementskort, gällande för 8 besök, kr. 1: 75, barn 1: 20.

Öppet alla dagar från kl. 10—10. Hvarje söndag nytt program. [1857]

En anspråklös flicka kan få billig inackordering med eget rum hos ett ensamt fruntimmer, boende i större stad, mot villighet att vara till någon hjälp i hush. Svar med upp. å namn och adress sändes till »Lärarynna», Malmö p. r. [2506]

En flicka om 9 å 10 års ålder kan uti ett bättre hem i Stockholm blifva inackorderad samt erhålla moderlig omvårdnad, för att tillsammans med egen dotter gemensamt begagna skola. Upplys. lemnas af fröken Myrberg, mellan 11—12 i Södermalms högre Läroanstalt för flickor. [2426]

Inackordering.

För fruntimmer för helt år eller för flickor i skolåldern, som behöfva besöka elementarläroverk, gifves tillfälle till inackordering i ett aktadt och godt hem i Lindesbergs stad.

Närmare upplysningar meddelas af hr pastor A. NYMAN i Lindesberg. (G. 21963) [2470]

Ung glad och anspråklös flicka, som vill lära sig hushållet, kan i höst blifva inackorderad i ung ämbetsmannafamilj i treflig, helsosam trakt; goda kommunikationer. Pris i allo 50 kr. pr månad. Svar till »Humor», Esphult, Wingåker. [2489]

Hos en bildad familj,

i en af mellersta Sveriges residensstäder, finnes från medio af oktober tillfälle till hel inackordering för en ung flicka mot en afgift af 35 kr. pr månad, hvari ingår undervisning i musik och handarbeten samt deltagande i mindre hushåll. Svar med uppgift om ålder o. rekommendationer torde adresseras till »Ung familj», Iduns byrå. [2557]

Paris

16 Rue Marbeuf 16

(Champs-Élysées).

M:lle de Ron reçoit des pensionnaires. Excellentes références. S'adresser, pour renseignements, à m. me Lundholm de Paris, 9 Smålandsgatan, Aout Sept. [2335]

En doktorsfamilj i kantonen Neuchâtel kunna nu mottagas två unga flickor, som önska grundligt lära franska, tyska, engelska och musik. Familjelif. Omsorgsfull vård. Rymlig bostad. Stor trädgård. Moderata priser. För närmare upplysningar hänvända man sig till fruarna Hilma Sandström eller Thilda Morin, Karlsbarn, eller fröken Sigrid Hemberg, Ystad. [2586]

En kristligt sinnad dam mellan 20 o. 30 år m. ett dispon. kapital af 20,000 kr. erbjudes få ingå som komp. i ett *treff.*, säkert o. *vinstg.* företag. Svar t. »I. H. D.» post. rest., Kristianstad. Den eger företr., som är skicklig i sång och musik. [2566]

Nya, eleganta fotografier

af vår världsberömda landsman **kapt. John Ericsson**, komna dir. fr. Amerika, säljas t. 1 kr. i kab.- och 50 öre i visitformat, fotografi af hans arbetsrum 50 öre, franko då 10-öres frim. insändas som likvid med rekvisitionen till *Fotogr. etablissementet i Engelholm*. (G. 5778) [2590]

Hos en äldre, ogift, sjuklig tjänsteman i Stockholm erbjudes tillfälle till billig inackordering för ett medelålders, enkelt och *praktiskt* fruntimmer, som vill åtaga sig öfverinseende öfver hemmet och använda något af sin tid till föreläsning och musik. Den, som icke trifves i hemmet och ej har förmåga att med ett godt lynne och ett okonstladt väsen sprida trefnad omkring sig, må icke göra sig besvär. Svar till »54», Iduns expedition, Hamngatan 16. [2600]

Giftermål.

Fullkomligt allvar.

En 26 års intelligent man med omtyckt utseende, som eger något kapital och har god och säker årlig inkomst, önskar göra bekantskap med en frisk och gladlynt dam, egande minst 15 å 20,000 kr., för att med henne, om *sympati uppstår*, ingå äktenskap. Ej anonymt svar med porträtt kan förtroendefullt sändas till »B-5», p. r., Malmö före 28 sept. [2576]

J. A. WETTERGREN & Co
Göteborg [2569]
tillverka och försälja
Damkappor
i parti för återförsäljning.

Trädgårds- och Blomstervänner!

Törnrosor i rikt urval af bästa sorter, lågt förädlade starka exemplar.
Cyclamen, Tuberoser och Ormbunkar från 50 öre till högre pris.
Rosförteckning på begäran franco.
Se utförligare annons i Idun N:r 36.

John Wallmark

Postadress: Kanaan, Stockholm. Telefon 72 57. [2494]

Annotationsbok kan ingen undvara, ty besinna, hvilka stora tjänster densamma gör genom att påminna om saker, som ej få falla ur minnet. Som jag sålt tusentals annotationsböcker, har det blifvit mig möjligt sälja dem för en ren obetydlighet. Insänd 65 öre, så erhålles en bok i clot eller vaxduksband, och Ni skall bli förvånad, att en så utmärkt vara kan fås så billigt. I boken finnas ock meter- och prisförvandlingstabeller gratis. Vid parti *högsta* rabatt. [2563] John Fröberg, Finspong.

Etablerade 1850.
P. Ericsson & Co.
Göteborg.
Rekommendera sina
Patenterade
Persiennor.
Obs.! Obs.!

Solidaste o. elegantaste fabrikat t. billigaste pris. Illustretrad priskurant sändes franko på begäran.

Våra persiennor ha framför rullgardin. så stora förd. att ingen använder rullgardin. efter gjord jämförelse.

(Nord. A. B. Göt. 4070x6) [2427]

CIBILS
världsberömda
Flytande buljong.

MARCA DE FABRICA
CIBILS HERMANOS
Handelsmärke.
CIBILS är, hvad smak och godhet beträffar, öfverträffad, emedan den buljong man därpå bereder ej kan fränskiljas den, kokt på färskt kött. Bruksanvisning på hvarje flaska. Cibils finnes att tillgå hos de flesta specerihandlare i riket.
En-gros-försäljning för Stockholm hos herr Nils Ulin, Allm. telef. 67 96.
Enda importörer för Sverige:
J. LAGERVALL & Co,
Göteborg. [2583]

Svenska
Järnsängsfabriken
50 Regeringsgatan 50
Allm. Tel. 46 47. [1434]

Trädgårds- och Blomstervänner!

Törnrosor, finaste sorter, lågt såväl för odling i krukor som för utplantering i det fria, 100 st. 45 å 50 kr., 10 st. 6 å 6,50 kr., 1 st. 65 å 70 öre.
Cyclamen (Alpviol), vinterblomma, från 25 öre till 1 kr. pr st.

Tuberoser med utmärkt välluktande blommor i okt. — nov., pr st. 60 öre å 1 kr.

Ormbunkar, flere vackra sorter, däribland *Adiantum*, från 50 öre till högre pris.

Vid köp af större partier lemnas rabatt. Prisförteckn. på begäran franko.
John Wallmark.
Postadr.: Kanaan, Stockholm. Telefon. [2493]

En bok för föräldrar, lärare och lärarinnor!

På Nordin & Josephsons förlag har i bokhandeln utkommit:

Barnens fyra temperament,
deras yttringar och behandling i hem och skola,
af Bernhard Hellwig.
Öfversättning från tyska originalets 4:e upplaga af fil. kand. Vilna Meyer.
Pris 1 kr.

»Det bör läsas af föräldrar och lärare, icke blott en gång; det bör höra till hemmets i dagligt bruk varande bibliotek.» (Nya Dagl. Allehanda).

»Detta lilla häfte är det ett nöje att rekommendera till alla uppfostrares och uppfostrarnors synnerliga uppmärksamhet. Beskrifningarna på de olika temperamenten äro förtäffliga.» (Eskilstuna-Posten).

»Boken är ända igenom ädel, så till sifft som framställning.» (Blekinge Läns Tidning).

»Den är med ett ord väl värd att taga kändedom om, icke endast af alla samvetsgranna uppfostrare ex. professo, utan äfven af alla tänkande och för sina barns bästa intresserade föräldrar och målsmän.» [2521] (Svenska Dagbladet).

Broderi-Album,
stora och med omvexlande, *alldeles nya* mönster och alfabet, franko mot 35 öre i frim. från C. A. Tillner, Wårgårda. [2581]

sällan vanprydas af, att huden, som be-
 täcker nagelrötterna, förlänger sig för
 mycket, täcker de hvita »månarne»
 på naglarna och blir sprickig och ond.
 Sådana ojämnheter klipper man för-
 siktigt bort. Den framträngande hu-
 den skjuter man dagligen tillbaka med
 något ej för hvasst föremål.

Då en nagel splittras på längden,
 är det bäst att klippa af nagelbiten
 ända till roten och tvätta det onda med
 karbollösning samt linda en häftplåsters-
 remsa kring nageln.

För mjuka naglar böjas och brytas
 lätt af. Man dryper då och då litet
 citronsaft på nageln och gnider den
 därmed.
D:r P.

Förskönen edra hem!

Vi hafva redan förut någon gång
 fäst våra läsarinners uppmärksamhet
 på ett medel, som synes komma att spe-
 la en framstående roll vid hemmens
 förskönanade. Efter de prof, vi redan
 haft tillfälle se, kunna vi ytterligare
 framhålla *Aspinalls emalj*färger såsom
 synnerligen utmärkta. Den ansedda
 italienska tidningen »La Riviera» skrifer
 om dem följande:

Ett medel att fångla en människas hjärta
 är att fångla det samma vid hemmet, och
 för att stärka kedjorna bör hemmet göras
 så trefligt, bekvämt och vackert som möj-
 ligt, och tusen sätt finnas för att åstadkom-
 ma detta med liten kostnad, liten tid och
 liten talang. Den snabbhet, med hvilken
 vi skola kunna pryda vårt hem, är värd
 mycket och den ringa kostnaden mycket
 mer.

Bland det ändlösa antal medel härtill,
 som nu stå till damers och till och med
 till gossars och flickors disposition, är emal-
 jeringskonsten.

Ehuru det är mycket vanligt att inskrän-
 ka namnet »emalj» till sådan glasyr, som
 anbringas på ytan af diverse metall saker,
 är att märka, det många utsträcka det sama-
 äfven till den glasyr, som användes för
 lerkärl och andra icke metalliska ting. Men
 dessutom har namnet populärt fått en vida
 större utsträckning, i det man använder det
 samma för nästan hvilken glänsande yta
 som helst. Ofta anbringas den verkliga
 emaljen eller glasynen uteslutande för nyt-
 tans skull, t. ex. å kokkärl, glacerade ler-
 kärl etc., men ändå oftare använder man
 för prydnads skull, hvilken på detta sätt
 åstadkommen blir ytterst hållbar.

Den emalj, som är lättast att anbringa,
 är den nyligen upfunna »*Aspinalls emalj*».
 Den är lika lätt att använda som vanlig
 färg och gifver en yta lika vacker, hård
 och glänsande som någon glasyr.

Det finnes väl knappast någon sak i ett
 hushåll, som ej därmed kan snyggas upp
 eller förvandlas till den mest förtjusande
 prydnad. Några damer hafva emaljerat sina
 sängkammarmöbler för att de skulle har-
 moniera med färgen på några dyrbara dra-
 perier, och mängden sak, huru gammal och
 ful den än må vara, kan för en ringa pen-
 ning förvandlas till ett nytt, prydligt före-
 mål. Ett händigt och praktiskt fruntimmer,
 som hade två stolar för litet i sitt förmak,
 berättas hafva tagit ett par stolar från kö-
 ket och målat dem med *Aspinalls emalj*,
 därvid ådagaläggande mycken fyndighet
 och smak vid valet af färger och kantorna-
 mentering. Sedan draperade hon dem skick-
 ligt med några kasserade plyschstycken ur
 sin garderob och förvandlade dem genom
 allt detta så fullständigt, att deras plebejiska
 ursprung ända till denna dag icke har blif-
 vit uppgadt.

Konservburkar och champagnebuteljer
 äro mycket tacksamma objekt för emalje-
 ring, hvarvid en eller ett par öfvermålnin-
 gar bilda en god botten att måla blommor
 o. d. på. Om talangen för figurmålning
 skulle vara bristfällig, så kan ju en vacker
 bandrossett om buteljens hals komma den
 att se tillräckligt stilig ut att uppbära en
 bukett af pampasgräs. Konservburkarne
 kunna äfven dölja sin identitet under falsk
 flagg och kanske blifva respektabla porslins-
 krukor.

Antalet nyttiga sätt, hvarpå *Aspinalls*
 emalj kan användas, skulle kunna räknas
 i det oändliga — det behöfvos blott att börja,
 och den ena idén efter den andra skall upp-
 stå äfven i en medelmåttigt utrustad hjärna.
 För att åstadkomma billiga presenter är
 emaljen oskattbar, då hvarje gammal sak
 kan så förskönas, att gifvans ålder aldrig
 skulle kunna upptäckas.

Hvar och en, som användt *Aspinalls*
 emalj, skall beredvilligt betyga honom sin
 tack, och förr eller senare skall *Aspinall*
 säkert i hvarje trefligt hem, der en burk af
 hans emalj hjälpt till att skylla mycken
 skrupelighet, få sig ett tacksamhetens mon-
 umnt upprest.

Aspinalls emalj finnes att tillgå i
 K. M. Lundbergs samt Josephson
 & Ågrens bosättningsmagasiner
 m. fl. firmor äfven en gros hos hr
 Julius Ungewitter Jr.

Percy F. Luck & Co

Stockholm.

China Theer.

Congou.	Pris pr kilo
Finest Moning.....	11: —
Kungchow	9: 20
Oonfa	7: 70
Moning.....	6: 20
Kaisow n:r 1	5: 25
Kaisow n:r 2	4: 30
Kaisow n:r 3	3: 50
Congou.....	2: 80

Souchong.

Finest Souchong.....	11: —
Lapseng Souchong.....	7: —
Souchong n:r 1	5: —
Souchong n:r 2	4: 30

Blom The.

	Pris pr kilo
Finest Blom Pekoe.....	16: 50
Blom Pekoe n:r 1	9: 70
Blom Pekoe n:r 2	7: 30
Finest Scented Orange Pekoe	7: 80
Hyson (grönt)	6: 20
Seented Orange Pekoe	6: 20
Oolong	5: 25

Indiska Theer.

Finest Assam	11: —
Malty Cachar Pekoe	9: —
Assam	6: 20
Ceylon	6: 75
Darjeeling.....	4: 80

The-Blandningar.

	Pris pr kilo
Non Plus Ultra	11: —
O. T. D.	8: 50
Czarens	7: 30
Mandarin	6: 40
Stora Moguls	5: 40
Mikadons	4: 50
Kalifens	3: 50
Rehausens, original.....	7: 10
Rehausens.....	4: 30
Smulthe	3: 50

Särskildt framhålla vi »Stora Mo-
 guls» och »Mikadons» theblandning-
 gar å kr. 5: 40 och 4: 50 pr kilo
 såsom varande mycket passande hus-
 hållsthe af god kvalitet.

Försändelser till landsorten emot efterkraf eller postförskott. [1645]

Husmödrar!

Försöken *Th. Winborg & C:s*
 i Stockholm tillverkningar af

Lactoserin-Cacao,

förordad af professorerna C. E. Berg-
 strand och Olof Hammarsten;

Concentrerad
Ättika
 på flaskor för ut-
 spädning.
Senap,
 blandad som engelsk
 o. fransk, flere sorter.
Biffstekssås,
Soja,
Malda kryddor
 (garanteras oblan-
 dade) på bleckdosor
 med genomborrade
 lock.

Flere prismedaljer erhållna, och äro
 fabrikaten fullt jämförliga med de bäs-
 ta utländska. Tillhandahållas hos hrr
 specerihandlare. [2228]

Claestorpsboden

26 Fredsgatan 26
 STOCKHOLM

Arbeten för träsnideri, Träsniderijärn
 och Mönster, Salongsbord och Stolar för
 montering, Afdelningskärmar och Blom-
 ställ samt lager af Svenska leksaker
 från Claestorp, Gemla m. fl. [2589]

Klädningsstyger

största och modernaste lager
 till verkligt billigaste
 priser hos

ANSTRIN & Co.,
 STOCKHOLM
 Bazaren å Norrbrö.

OBS. Profver kostnadsfritt.
 Rekvitioner, öfverstigande
 20 kr. värde fraktfritt.
 Modeplanscherne åtfölja re-
 kvisionerna. [2495]

Ida Donker,
 Östermalmgatan 27, Stockholm,
 återbörjar sina språklektioner omkring
 medio af september.
 (G. 20572) [2281]

CARL JOHANSONS
Möblerings-affär,
 45 Drottninggatan, en tr.
 Stor utställning af Möbler i moderna och antika mönster.

Pianolektioner. Under tecknad har återupptagit sina pianolektioner
 den 1 september. Vidare upplysningar lernas i
 Abr. Lundquists Hofmusikhandel, 8 Malmtorgsgatan.
Agnes Bodén,
 Grefsturegatan 24 C, 1 tr. [2512]

I under tecknads handarbetskurs mottagas elever i alla sor-
 ters finare broderier och sömnader samt märkning, knyppling, makramé,
 sörmakeri och filet-guipure m. m. Alla sorters uppritningar utföras. Knyp-
 pel- och broderimönster säljas. Färdiggjorda arbeten finnas till påseende. Lek-
 tioner i piano- och gitarrspelning meddelas äfven.
 Stockholm, Norrlandsgatan 31, 3 tr. [2594]

Äkta
 Haarlemska Blomsterlökar

billigast och
 bäst

SVENSONS
 Fröhandel

17 L:a Nygatan 17

Priskurant ut-
 kommer i da-
 garne och sän-
 des på begäran
 gratis. [2316]

Alldes nytt och desutom ovanligt
 vackra och välsittande äro de omtyckta
 Damvästar af bästa ullgarn och med
 stilig isättning och bård, allt i de
 vackraste färger, som fås endast från
 ALB. S. JONSSON, Göteborg.
 Sändes hvar och en mot 4 kr. efter-
 kraf. Parti rabatt. Uppgif storlek. [2272]

ÄKTA
COLLODIN
 Tifförilligaste
 och af
Tusentals
 personer bepröfvadt
 medel mot liktomar,
 vårtor, hudhårdnad
 och nageltrång.
 Obs. alltid denna invegi-
 strerade etikett som ga-
 rant för varans äkthet.

Säljes i Stockholm hos *C. F. Dufva*,
 Drottning. 41, *Louise Blomberg*, Vester-
 längg. 39, *Elin Edlund*, Drottningg. 63,
Hyllin & C:s Parfymmagasiner, *Tid-
 ningskontoren* m. fl.; i landsorten i väl-
 försedda *Parfymeri-, Elkiperings- och
 Cigarrafaver* å 1 kr. fl.
 Sändes franko mot kr. 1,10 i frim.
 [1767] **Axel Litström.**

1:a Hvetemjöl för bakverk m. m.,
 Äkta Grahams-d:o, för dietiska be-
 hof m. m.,
 Gryn och Hafremjöl från Petri,
 allt af yppersta beskaffenhet
 billigast hos
56 LARS OLDE, 56
 Klarabergsgatan [2504]

Glasögon

Pincenez, Teater- och Reskikare
 m. m. af bästa kvalitéer hos
 Fabrikör *C. G. Collin*,
 3 Storkyrkobrinken 3.
 Filial: 20 Fredsgatan 20.
 [2358]

WILH. HAGSTRÖM
 PAPPERSHANDEL

100 ark
 godt papper
 samt
 100 st. kuverter
 [2584] säljas för
60 öre.
 Profver sändas franko.
 i parti och minut.

Läkareråd.

Anna Br. Bland läkare råden i Iduns förra nummer finner Ni ett svar på hvad som hittills meddelats angående detta medel. Här i Sverige har det, så vidt vi veta, af läkare ej förut användts, och annat är i öfrigt, så vidt vi känna, ej derom publiceradt än det meddelande från Ryssland, hvilket för någon tid sedan föranledde en svensk läkare att använda det och rekommendera det till sina svenska kollegers pröfning.

Theresina. Ni kan lugnt tillsätta detta, hvarigenom en friskare smak erhålles.

Oforlofvad lös. I allmänhet är mjölk här vid lag icke skadlig, utan tvärtom, isynnerhet om den alltid förtäres kokt eller eljes på lämpligt sätt tillagad. Dock ges det undantag härifrån, om också ej synnerligt vanliga.

Iris. Om Er mage är fullt bra, så måste orsaken vara att söka inom munnen (eller möjligen näsa eller svalg). Borsta Edra tänder väl morgon och afton, skölj munnen efter hvarje måltid (och helst däremellan) med friskt vatten och aseptin. Möjligt är också, att Edra tänder behöfva af tandläka. e befrias från s. k. vinsten, som ofta framkallar en kronisk inflammation af tandköttet, som i sin ordning kan framkalla dylika obehag. D.r.—d.

Frågor.

Nr 727. Hvar skall jag kunna få en s. k. schablon för öfverföring af monogram å linne? Jag håller på att märka en del af min utstyrelse och tycker att öfverföringssättet förmedels kalkpapper är så långsamt och tråkigt. De schabloner jag menar bestå af en tunn, fyrkantig kopparplåt, på hvilken bokstävernas konturer frambragts genom något slags etsande syra (ej genom gravering), samt förfärdigades och försåldes till 1,50 pr. st. af en kringresande danska, hvilkens vistelseort dock är mig obekant.

För möjliga upplysningar — helst så snart som möjligt — vore jag särdeles tacksam.

K. L.

Nr 728. Sedan handväfnaden nu på nytt kommit i flor, skulle undertecknad vara särdeles tacksam, om upplysning kunde erhållas, huruvida det i handeln förekommer någon slags mindre väfstolar af annan konstruktion än de på bondlandet brukliga, — om de äro afsedda för tillverkningen af alla slags väfnader, billigaste priset jämte alla tillbehör, samt till hvem man skall vända sig för att erhålla en dylik. Våfverska.

Svar.

Nr 470. Medel mot reumatisk värk, 7 dl. sprit slås på 3 dl. pockenholz-spån, som får stå och draga ett dygn. Morgon, middag och kväll intages en half sup därpå en kvarts timme före maten. Först bör spetsglas till hälften fyllas med vatten, eljes blir det för starkt. Ar värken mycket svår, kan man smörja med spriten, där plågan är störst. Då spriten tagit slut kan bränvin påhållas och intagas som förut, men då utan tillsats af vatten. — Pockenholz- eller Bokenholz-spån köpes på apotek.

Nr 703. Snörmakerier köpas billigt och i stort urval dels hos J. F. Holtz, Brunkebergstorg 7, dels hos Herman Meeths, Regeringsgatan 26.

Breflåda.

Halmstallax. Vänd Eder till ordf. eller sekreteraren i äsyftade sällskap; ni återfinner dess namn i adresskalendern.

Allegro. Eder berättelse kan nog innesluta mycken sanning, men är allt för dyster. Ej heller använda vi förr tryckta uppsatser.

Nita. Vi vilja ej ha på vårt samvete att ha satt diktargriller i ert huvud. Ni kan saklöst »gräva» ned pundet.

Karl P. Tack; vi ha mycket ymnig tillgång på poesi för närvarande. Möjligen dock längre fram.

Erica. Måste afböja. »Hvarför?» — frågar Ni. Därför att om vi skulle bereda plats åt alla poetiska försök, som insändas, skulle våra spalter ej närmelsevis försås. Ert är ej sämre än de festa — men ej heller bättre.

Vilhelm Falk. Förunderligt — af 20 novellistiska bidrag, som hanna på vårt bord, behandla gifvet de 19 bedröfliga ämnen. Är då verkligen vårt kära land fullt af idel pessimister? Eller spelar möjligen ett dumt literärt mode någon roll därvid. Vi äro ej hågade för långt skatta åt smaken.

E. N. Det komiska elementet, som villigt och med nöje erkännes, är för litet koncentreradt att bära upp skissen.

H—r. Sänd er »lyrik» direkt till föremålet. Kärleken är blind. Red.

Innehållsförteckning.

Mary Clement Leavitt. (Med porträtt). — Se hafvet! Poem af C. V. Modin. — Samtalsämne; af Ave. — Om kläderna fatta eld. — Damer i spårvagn och omnibus; en välmående sparlakanslexa, af Masquo de Per. — En kinesisk kärleksroman. — Smånotiser från kvinnovärlden. — Teater och musik. — Striden om hjärtan; urett kvinnolifs historia, af Johan Nordling. XX. Katastrof. (Forts. o. slut). — Från Iduns läsekreter. — Förslag till matordning för veckan 21—27 sept. — Allmännyttigt. — Handarbeten. — Trädgården. — Tvätten. — Strykning. — Klädedräkten. — Toaletten. — Förskönen edra hem! — Läkareråd. — Frågor. — Svar. — Breflåda.

Clara Fabriks Stearinljus

[2130]

Moderna Pelskragar,

passande för både höst och vinter, i stort urval från 7 kr. till högre priser hos

D. Forssells Söner & C:o,
10 Drottninggatan 10.
[2457]

F. W. BILLES Bryggeri

6 Olofsgatan 6

rekommenderar sina tillverkningar af

☞ Bayerskt öl,
☞ Pilsener öl,

☞ Export-öl,
☞ Iskällardricka.

☎ Telefon: Allmänna 46 27. ☎ Bell 7 53. [2104]

Södermalms högre läroanstalt för flickor.

Läroverket förbereder för inträde till Högre lärarinneseminariet och mottager i de lägre klasserna äfven gossar. På den förberedande kursen, där undervisning meddelas i blott slöjd, omvexlande med sång och lekar, mottagas barn af 4 å 5 års ålder. Afgiften för denna kurs är 15 kr. i terminen. På fortsättningskursen undervisas i franska, tyska och engelska språken samt i klädningsömnad. Till klädningsömnaden äro anslagna 4 timmar i veckan mot en afgift af kr. 12,50 i terminen. Såväl den förberedande kursen som fortsättningskursen börja den 1 oktober. Anmälningar mottagas dagligen kl. 11—12 i skolans lokal, Adolf Fredriks torg 5. [2578]

SVARTVIKS Stärkelse,

svenskt fabrikat, gifver linnet, utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla specerihandlande i riket. [1487]

Henrik Gahns Victoria-Tvål,

fin antiseptisk toalettvål,

innehåller välgörande beståndsdelar, har stor läkande kraft för reformar, sårnar, sprickor, hudklåda o. d. och är särdeles att rekommendera för känslig och ömtålig hud. Säljes i välförsedda detaljaffärer.

Hvarje tvål är stämplad med vidstående fabriksmärke.

[1642]

Sophia-Hemmet.

Se den större annonsen i nr 25 för i år. [1434]

Adolf Bonniers förlag:
Rådgifvare för husmödrar.

En samling råd och upplysningar för hemmet och hushållet. Bearbetning från tyskan af O. H. D. Med 68 upplysande träsnitt. Pris 3: 50, inb. 4: 50. [2203]

Bästsorterade

BOSÄTTNINGSMAGASIN i Sverige.

Josephsson & Ågren
13 Drottninggatan 13
[2397]

Möbler.

Stort och rikhaltigt lager af såväl enkla som finare möbler.

J. Strandberg & Komp.

Möbelaffär

9 Brunkebergstorg 9
STOCKHOLM. [2478]

KARL ERIKSSON,
Medalj i Stockholm 1866, Köpenhamn 1872, Wien 1873.

Perukmakare,
(etablerad 1860).
STOCKHOLM
52 Vesterlånggatan 52

Specialité:
Peruker för damer och herrar.

Fru Erikssons damfrisering verkställer Kaming och arrangerar Brudklädsel.

Allm. tel. 24 18. [2170]

Pianinos, Flyglar & Orgelharmonium från de bästa svenska och utländska fabriker.

Största lager! Billigaste priser! Fullkomlig garanti! Liberala betalningsvilkor!

OBS! Äldre instrument tagas i utbyte.

J. LUDVIG OHLSON,
Stockholm.
16 Regeringsgatan 16.
[1423]

Billigast af alla.

För en ny konkursmassas räkning realiserats:

1,000 st. Celuloidkragar som kostat 0,60 nu 0,25	
2,000 par Damstrumpor >>> 0 30	
1,700 st. Barnkoftor	
hemstickade >>> 4,50 > 2,50	
1,450 > hellylle-Tricot	
kläder 3—9 år >>> 7,— > 3,75	
2,000 > ext. r:a Damkoftor, hemst. >>> 9,50 > 5,—	
1,600 > ext. r:a Mansrockar	
hemstickade >>> 10,— > 5,50	
600 > Germania d:o	
hemstickade >>> 6,— > 3,75	
1,200 > Extra r:a damvästar, hemst. >>> 4,50 > 2,50	
600 par halfylle Diagonalbyxor >>> 2,75	
400 > hellylle-Chewiotbyxor, Norrk. >>> 4,50	
1,000 m. korderoj dubb. br.	
hellylle >>>>>>> 7,— > 4,20	
8,000 > fin-fint klädningsst. >>> 0,80 > 0,63	
2,000 > halfylle diagonal byxtyg som finnes i endast moderna mönster >>>>> 0,95	
2,000 st. Stanleys-Skjortor (dessa äro de finaste och mest praktiska sommaren 1890 kommer att bjuda på i skjortväg) >>>>> 2,—	
200 dussin näsdukar >>>>> 1,50	
400 par Kronkorderoj-byxor >>>>> 2,75	
900 meter Kronkorderoj >>>>> 0,90	
1,800 st. hemstickade Tricotkläder 3—6 år (ny sort) >>>>> 2,50	
1,100 > Imit. Jäger-Tröjor till 1,10, 1,25 1,50	
1,400 par > Jäger-Kalsonger > 1,10, 1,25 1,50	
2,000 st. Extra r:a hemväfda Förklädstyg	
600 dus. r:a hellylle Téservetter med röd bård och fran >>>>> 2,50	
200 > Hemväfda ext. r:a fällade Borås-Näsdukar coul. >>>>> 2,25	
1,700 st. Extra fina hemstickade Flick-Klädnings 3—6 år >>>>> 3,50	

Profver endast då 20 öre bifogas.

A. Villiamsson, Stockholm.
Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp. [2018]

Stort urval af **Glas- och Porslinsersiver**

i nya, smaktulla mönster.

Nysilver, Nickelvaror, Brickor, Knivar och Gafflar, Lyxartiklar. Keel behandling. Billigaste priser.

G. Johanson
Kosta Glasmagasin
24 Regeringsgatan 24. [2373]

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en *obetydlig* ersättning. Alla saker skickas mot efterkrav och få, när varans art sådant medgifver, returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsändas. [1739]

På **Wilhelm Billes** förlag:
Huru männen fria.
 Den ödesdigra frågan med dess svar
 af **Agnes Stevens.**
 Pris 2: 25. [1736]

Svenska frimärken, alla slag, köpas.
 100 obeg. omstämpl., vanl., gula, kr. 14,
 100 » » tjänste, blå, » 14,
 100 » » » gula, » 15,
 100 » » » kuvert » 14.
Otto Olsson, Persg. 41, Helsingborg.
 [2468]

P.W. GAEDKE'S
CHOCOLADE & CACAO.
 HAMBURG.

Gaedke's Cacao
 är damernas favoritdryck och användes numera allmänt i alla finare familjer.
 Erhålles endast hos de större Specierhandelsfirmorna. [2488]

Bärviner, Bärsafter och Ättika
 af
Liljeholmens Vinfabriks
 prisbelönta tillverkningar försäljas hos hrr specierhandlande. Se Idun för fredagen den 25 april.
 Viner och safter försäljas på hel- och halvbuteljer, tredubbel ättiksprit på större flaskor, alla försedda med etiketter, innehållande fabriken's namn. [1896]

GUSTAF HOLMBLOM
KAPP-FABRIK
 38 Vesterlånggatan 38
 Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp. [1852]

Tapeter, Rullgardiner
 (uppsättning ombesörjes),
Kornischer
 säljas billigast
 26 St. Nygatan 26 [2493]

Nytt praktverk. **TORSTEN HEDLUND**, Göteborg.
Det Heliga Landet och Bibeln,

af teol. d:r **Cunningham Geikie**. Med omkring 400 illustr. af Harper. Utgifves i häften — ett hvarje 14 dag — om 16 sidor stort kvartformat i praktutstyrel, till ett pris af 25 öre pr häfte. Hela arbetet kommer att omfatta omkring 40 häften.

— Sällan torde man få se ett arbete, där början så lockar till en fortsatt bekantskap. (Morgonbl., Malmö.)
 — Ingen bör försumma att förskaffa sig detta oskattbara verk. (Laholms Tid.)
 — Vi kunna med bästa skäl förorda detta arbete såsom ett vägledande ljus i bibelns heliga länder och såsom en vägvisare till att utpeka och förklara för oss många dunkla ställen i böckernas bok. (Bikupan.) (Pastor T. Truvé.)
 — Det billiga priset gör, att nästan hvem som helst kan vara i tillfälle att pryda sin boksamling med detta verk. (Norrlänningen.)

Originalen till detta värdefulla och på resultaten af de allra senaste forskningarna utförda arbete är under utgifning i England och utkommer således nästan samtidigt på vårt språk. Att döma af innehållet i de tre första häftena blir det ett arbete, som förtjänar stor spridning. (Sv. Sändebudet.)

Detta arbete är ett mycket godt och gediget arbete, som kommer att icke blott blifva ett praktverk, som kan mäta sig med de bästa sådana, utan kan äfven blifva en god ledning för alla dem, som vilja studera det heliga landet i förening med sin bibel, hvarför vi rekommendera det till predikanter, söndagsskollärare och vänner af den heliga skrift. (Söndagsskol.)

— Men hvad som gifver arbetet ännu större värde är jämförelser med gamla tiders seder och bruk sådana de skildras i de heliga skrifterna. (Veckop:n.)
 — Ett mycket värdefullt och intressant arbete, skrifvet på ett ledigt och fängslande språk. Utstyrelsen är praktigt, och priset synes oss äfven ordnadt. (Sanningsvittnet.)

— För en hvar som ännu önskar att i sin bibel se »böckernas bok», summan af all visdom, bör det vara kärt att få läsa en skildring af de näjder, som utöfva *Ödientliga kommissionärer antagas med goda vilkor. Prospekt erhållas gratis.* (Nord. A.-B. Göt. 4163x1) [2577]

gjort skådeplatsen för de i den Heliga Skrift omnämnda personerna. (Trellb.A.)
 — Det är en bok lika njutbar och lärorik för den olärde bibelläsaren som för den geografiske eller etnografiske vetenskapsmannen och är allt igenom hällen i en kraftigt verkande stil samt utomordentligt sakrikt, i hvilket afseende det lemman den förut i Sverige utgifna skildringen af det heliga landet bakom sig. (G. H. T.)

— Fint, ja elegant utstyrdt i typografiskt hänseende och försedt med verkligt konstnärliga teckn. (Göteborg. Aftonb.)
 — Det är synnerligen lättläst på samma gång som det är rikt på upplysningar i stort och smått angående det Heliga landet eller Palestina. (Göt. Weckob.)
 — Det företer samma värdade utstyrelse som de af hr Hedlund förut utgifna »Kristens resa» och »Det heliga kriget». (Aftonbladet.)
 — Framställer flere vackra prof på illustratörens, den framstående engelske konstnären H. A. Harpers talang. (St. Dagblad.)

— Arbetet bör vara kärkomet för hvarje bibelvän. (Folkskolans Vän.)
 — En skildring som är gjord med lika stor sakkunskap som åskådighet samt buren af lefvande intresse för ämnet. (Arbetarens Vän.)

— Arbetet är därför att anbefalla på det varmaste. För hemmet blir det en verklig prydnad. (Hallandsposten.)
 — Ett fabulöst billigt pris för ifrågasvarande arbete. (Eskilstuna Tidn.)

— Arbetet, hvilket tyckes förtjänt af största uppmärksamhet. Mycket billigt. (Falk. Tidning.)
 — Vi anse oss kunna rekommendera verket för alla dem, som hafva råd och lust att göra sig det till godo. (Hemlp.)

— Det kan med lika nöje läsas af den lärde som den olärde. Arbetet är utmärkt väl illustrerad. (Norrb.-Post.)

meddelar
LIF FÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET
VICTORIA
 STOCKHÖLM
Lifförsäkring och Lifräntor.
 [2322] Hufvudkontor:
 28 Drottninggatan 28.

Richard Anderssons Musik-Skola

öppnas åter den 18 sept. Undervisning meddelas uti pianospelning, harmonilära och kontrapunkt. Arbetsplan och honorar oförändrade.

Förfrågningar och anmälningar emottagas: skriftliga till den 15 sept., muntliga den 15, 16 och 17 samma månad kl. 12—2 midd., 5—6 e. m. Ordinarie mottagningsdagar efter den 18:de: onsdagar och lördagar kl. ½2—½3. Förutvarande elever, som önska fortsätta, anmodas ånyo anmäla sig.
 Stockholm, Brunnsgratan 28, 2 tr. (G. 21680) [2438]

Husmödrar m. fl.!
 Låten icke edra matvaror taga skämning. Genom att begagna **PRESERVITAS.** kunna matvaror af alla slag, råa som kokta, bevaras fullkomligt friska ganska lång tid, och detta utan nämnvärd kostnad eller möda.
 Handelskemists intyg samt de mest ampla loford om dess användning föreligga.
 Säljes hos hvarje välfournerad specierhandlare à 60 öre pr paket samt i parti genom hufvudförsäljningen i Stockholm.
J. Eriksson,
 17 Drottninggatan 17.
 Allm. Telefon 6136. [2148]

Kunglig Hofleverantör
Otto Gillbergs
Etui- & Portföljfabrik,
 Specialaffär för alla finare arbeten i läder, plysch, sammet och siden etc.
 36 & 38 Hamngatan 36 & 38.
 Telefon 49 70.
 Rekommenderar sina tillverkningar af alla slags Etuier, Portmonnäer, Plånböcker, Portföljer, Damväskor, Sy- & Smyckeskrin m. m., i vackra mönster.
 Montering af Tapesseriarbeten.
Infattar Akvareller, Fotografier och Planscher i ramar med passepartout eller kartonger.
Ramlister till billiga priser.
 Obs. Fullständigt snickeri i fabriken.
 Goda varor. Egen tillverkning.
 Billiga priser. [2273]

27 december
 är 3:dje dragningen i Kulturhistoriska Föreningens lotteri på konst-, industri- och slöjdföremål. Lotteriet omfattar 10,000 vinster, värda 175,000 kr., och med hufvudvinster af 2,500, 2,000, 1,500 och 1,000 kr. värde. Lottsedlar till 2 och 3 kr. säljas i alla boklädor. [1939]

Banyuls-Trilles.
 Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsedt för convalescenter och svaga personer i allmänhet.
 Rekommenderadt af många hrr läkare.
 Pris för butelj kr 3: — hos
Högstedt & Co.,
 [2327] Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Klädningsstyger
 Profver kostnadsfritt.
 Requisitioner gratisfritt.
 O.B.S. Med allplanascher af olika provenus.
FR. MARCUS
 Konstl. Hofleverantör.
 STOCKHÖLM. [17385]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

Endast NEIENDAMS Kaffe.

[2574]

Sänd till "Norrbro Vexelkontor"

denna och följande 12 månader, antingen 2 kr. 60 öre eller ock 5 kr., så erhåller Ni i förra fallet en och i senare två teaterobligationer, på hvilka Ni redan den 1 november kan vinna

40,000 kronor.

Obs. A teaterobligationen serien 7919 n:r 5, hos oss försald mot 5 kr. afbetalning, utföll den 1 maj. d. å. 5,000 kronor. Prospekter gratis mot porto. Agenter antagas.

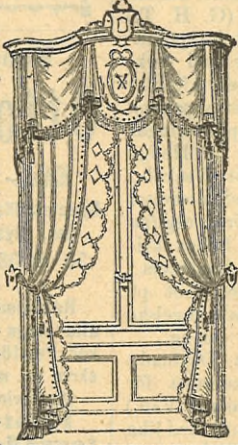
Stockholm, »NORRBRO VEKELKONTOR», Norrbrobazaren.

[2469]

Prisbelönade SVENSKA STICKMASKINER

40 Drottninggatan 40.

Se vidare annonsen i månadens första nummer! [1922]

<p>Tapetsereare</p> <p>Sängkamar-, Herr-rums-, Förmaks-, Salongs-</p> <p>med goda, moderna och smakfulla tyger</p> <p>WILH. ANDERSON</p> <p>Dekorator</p> <p>Telefon 29 63</p>		<p>Dekorator</p> <p>Från 65 kronor till högre pris finnas</p> <p>Turkiska</p> <p>Fullgaranti!</p> <p>Billigaste priser</p> <p>Observatoriegatan 3</p> <p>Divaner [1987]</p> <p>Tapetsereare</p> <p>Telefon 29 63</p>
--	--	--

Maltextrakt

PRISBELÖNT: PARIS, LONDON, MALMÖ, ANTWERPEN

och preparater däraf, tillverkade å undertecknads därför särskildt inrättade laboratorium.

- OBS. Detta Maltextrakt är af en mängd svenska läkare med synnerligt förtroende använt och af dem väl vittordadt.
- OBS. Hr Kemie Professorn Aug. Almén i Upsala säger i sin analys: Det är ett verkligt Maltextrakt, fritt från främmande tillsatser och skadliga ämnen, bestående hufvudsakligen af maltos och dextrin samt peptone och för öfrigt mer än vanligt koncentreradt, hvilket bidrager till dess oföränderlighet vid förvaring.
- OBS. I medicinska tidskriften »Journal d'Hygiène» (Paris) yttras om maltextrakter, att bland dem intager onekligen Oscar L. Björkboms i Göteborg främsta rummet.
- OBS. Vid utställningen i London yttrade prisdomarne, att detta maltextrakt var det renaste preparat af detta slag, som de någonsin undersökt.
- OBS. Bland de i Malmö utställda svenska och danska maltextrakt var detta det enda, som tillerkändes första priset.
- OBS. Finnes å de flesta apotek i riket. Å platser, där så icke är förhållandet, antagas kommissionärer.
- OBS. Beskrifningar jämte prisuppgift öfversändas portofritt på begäran. Göteborg. Oscar L. Björkbom.

Fabrik för Förbandsartiklar af alla slag.

Priskuranter öfversändas portofritt på begäran.

Göteborg.

(Nord. A.-B., Göteborg. 3241x3)

Oscar L. Björkbom.

[2443]

Möbeltyg, Mattor, Portiärer, Gardiner

F. UHNÉR & C:i,

Stockholm, Fredsgatan 22.

[2538]

Alla färger oskadliga. Prover utlemnas äfven till landsorten.

SUCHARD.

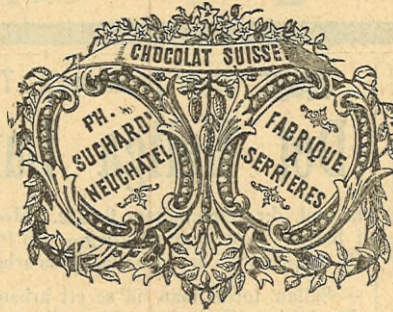
20 Guld- och Silfvermedaljer. Suchard's Chocolad.

Erkändt utmärkt kvalitet.

Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Ärade konsumenter meddelas, att fordnä paket, Pure Pâte, osockrad chokolad med blå etikett, numera säljas i kiloförpackning med rödrutig omslag, bärande fabriksmärket. Detaljpriset pr $\frac{1}{8}$ - och $\frac{1}{4}$ -kilokaka är 50 öre och 1 kr. Kvaliteten har ej undergått någon förändring. [1942]

Fabriksmärke.

SUCHARD.

Vid Dufnäs Nya Tvättinrättning

Kontor: Birger Jarls Bazar, Norrmalmstorg. Tel. 85 19.

ansvaras för kläderna vid ellsolycka eller förkommande; behandlas hvarje tvätt särskildt och erhålles ensamt byckar för undvikande af att de olika partierna må komma i beröring med hvarandra; användes uteslutande asklut och Hylin & C:s prima tvål; tvättas endast för hand; sköljas kläderna i filtrerad insjövatten; lufttorkas kläderna; sker manglingen med vanliga s. k. mekaniska manglar.

Genom denna behandling, städs med all omsorg utförd, erhålla kläderna största möjliga hvithet, blifva aldeles luktfria, samt uppslitats ej genom tvättningen. Tvätten afkemas och hemsändes fritt; anmälan om afhämtning emottages å kontoret.

Hvar och en af nuvarande och blifvande kunder, som önskar öfvertyga sig om den omsorgsfulla behandlingen, inbjudes att på stället taga kännedom därom. [2503]

LARS MONTÉNS

Neutrala Kärntvål till ylletvätt, och

Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

» $\frac{1}{2}$ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsätts under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen, hvarefter de på vanligt sätt genom gnidning rengöras.»

Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker: [2129]

N:r 19 Stora Nygatan N:r 29 S:t Paulsgatan.

Hvar kan verkligt godt te erhållas?

Mina äkta teer säljas endast kontant, och då alla mellanhänder undvikts, kunna de lemnas billigare än hos någon, hvilket och bevisats af att

omsättningen 1889 fyradubblats.

Pr efterkräf, postförskött å 1: 80, 2: 40, 2: 80, 3: 60, 4: 80 pr $\frac{1}{2}$ kilo (för 25 kronor fraktfritt. Alex. Barclay, Göteborg. [2441]

NYTT!

Crémefärgadt Macramégarn

af fin egyptisk bomull.

Detta garn är ovanligt jämnt och vackert och afsedt för diverse handarbeten såsom antimacassar, borddukar, sängtäcken m. m. Pris för löstvinnadt kronor 4 pr kilo. » » hårdtvinnadt » 5 » »

Å ullgarner lämpliga för handväfnad af gardiner, borddukar, kostymtyger m. m. mottagas beställningar, äfvenså å färdiga handväfda kostymtyger.

Svensk och irländsk knyppltråd.

Prover och prisuppgifter sändas fritt. [2300]

K. M. LUNDBERGS Garnbod,

hörnet af n:r 2 Stora Nygatan och Gråwunkegränd.

Juvelerare L. LARSON & C:o, Stockholm: Jakobstorg 1. Göteborg: Ö. Hamngat. 42. [2385]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.